IV. évfolyam

Budapest, 1942 november 7.

45. szám

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1942 JANUÁR 1-TŐL: EGY ÉVRE 20.— P. FÉLÉVRE 10.— P. NEGYEDÉVRE 5.— P

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. A hirdetési díjak előre fizetendők

FŐSZERKESZTŐ: DR. KARÁCSON JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. TELEFONSZÁM: 118-489. Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON. Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) millimétersor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér. A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Kettős könyvitelt és Hombár, malomügyvitelt teljesen ismerő könyvelőt keresek december 1 vagy december 15-re. Csak azok pályázzanak, akik a falusi életet kedvelik. Lakás, természetbeni járandóságok és megegyezés szerinti fizetés. Bemutatkozás Budapesten kívánatra. Ebben az esetben utiköltség térítve. Cím: Páll Ferenc, Szentivánlaborfalva, u. p. Uzon, Háromszék megye. 9665

Vizimalomba keresek ügyes molnársegédet, fizetés havi 120.— pengővel és élelmezéssel. Megkeresés levélben. Knitli Antal, Nagytálya, Heves megye. 9672

90 HP stabil gőzgéphez vizsgázott, középkorú gépészt keresünk azonnali belépésre. Fizetés havi 130 pengő plusz 30 százalék, 100 kg búza, lakás, fűtés, világítás. Hajdúnánási Gőzmalom Rt., Hajdúnánás 7516

Mázsálásban vasúti szállítások intézésében, gabona-, őrlemény- és zsákraktár kezelésében teljesen jártas, írni és olvasni jól tudó molnár alkalmazásra felvétetik. Előnyben részesül az, aki megfelelő biztosítékkal rendelkezik. Ajánlatokat az Ujkécskei Gőzmalom és Kereskedelmi Rt. címére, Ujkécskére kérjük küldeni. 9661

Gépészt 100 HP Lang-féle Dieselből átalakított, fatüzelésű szívógázmotorhoz elsőrangú, munkaszerető szakembert azonnali belépésre keresünk „Város 7515" jeligére a kiadóhivatalba. 7515

Motorhoz értő, 26 éven felüli magányos molnárt teljes ellátással és 70 pengő havi fizetéssel azonnal felveszek. Berente Péter, Jakabszállás, Pest megye. 7531

Nőtlen molnársegéd vizi- és motormalomba azonnali belépésre felvétetik. Fizetés havi 70 pengő, élelmezés és lakás. Biró-malom, Monosbél, Borsod megye. 7536

ÁLLÁST KERESŐK

Idősebb molnár állást keres, zsákoláson kívül bármely munkát vállal, könyvelést is. Nem a nagy fizetésre, hanem állandó munkára reflektál. Azon urak meghívását kéri, akiknek télen is szükségük van molnárra. Horvát Károly, Zalaegerszeg, Ola-utca 4/b. 7522

26 éves nőtlen, görög katolikus vallású molnársegéd, szerényigényű, őrlésben teljesen jártas, megbízható, komoly, j.zanéletű, állást keres azonnalra. Germán László, Szatmárnémeti, Vasutas-utca 5. 9642

Ügyes megbizható, őröltető közönséggel bánni tudó molnársegéd november 15-re állást keres. Meghívást kér Gavallér Benjámin, Turistvándi, Szatmár megye. 7532

Főmolnári állást keres elsőrangú, elismert szakember, közép- és nagymalmi gyakorlattal. Kiőrlést, minőséget garantál. — Szíves meghívást kér üzem- és fizetésmegjelöléssel: Sebessy Gyula főmolnár, Gyöngyös, Pesti-u. 53 9526

Főmolnár 33 éves, nős, őskeresztény, 3 vagónos, modern vegyesmalom fölmondatlan állásban levő főmolnárja állást változtatna. Mestervizsgázott, malomszerelést és asztalosmunkát önállóan végez, kifogástalan tengericsirátlanító berendezést önállóan készít. Szíves megkeresést kér fizetésmegjelöléssel: Kaszás Mihály főmolnár, Beregszász, Jókai-út 14. 9655

Gépész állást keres azonnali belépésre vagy november 15-re, kondenzátoros vizsgával, kisebb üzemnél fűtést is vállalja, lakatos, esztergályos munkát végez, próbaidőt elfogad. Korcsog János gépész, Bocsárlapujtő, Nógrád megye. 9675

Őrlés minden ágazatában, szerelésben, könyvelésben jártas, fiatal, nős molnár kezelői vagy jobb segédi állást keres azonnalra. Szíves meghívást kér fizetésmegjelöléssel Jámbor András, Tiszafüred, Sárkány-köz 774. 7520

Vezető tisztviselői, malomigazgatói állást keres műszakilag és kereskedelmileg képzett malomszakember évtizedes gyakorlattal. Jelenleg egy export, vámcsere és kereskedelmi rt. malom vezetője. Felmondatlan állását szeretné változtatni. Megkereséseket „Univerzális 9673" jeligére a kiadóhivatal továbbít. 9673

Elsőrangú önálló főmolnár, magasabb képzettséggel, közép- és nagymalmi 25 éves főmolnári működéssel, nagyobb malmok azonnali meghívását kéri „Magas hozam 7521" jeligére a kiadóhivatalba. 7521

30 éves nős molnár segédi állást keres azonnali belépésre, kisebb üzemben a motor kezelését is vállalom. Szíves meghívást kér Faggyas Antal, Királyhegyes, Csanád megye. 9663

Középkorú nőtlen molnársegéd visszaöntésben jártas, állást keres. — Gulyás János, Budapest, Fóthi-út 59., földszint 4. 7517

Szakképzett kiscsaládú molnár kezelői vagy jobb segédi állást keres, könyvelést és mázsálást is vállal. Szíves meghívást kér fizetésmegjelöléssel Deák Mihály Tárkány. 7511

Fiatal nőtlen molnársegéd állást keres azonnali belépésre, fizetésmegjelöléssel. Icsa Gábor, Gyoma, I., Hunyadi-út 32. 7514

Stabil gőzgépekhez gépészi állást keresek azonnalra, fűtést is vállalom. Szíves meghívást kér Bagány Béla gépészkovács, Zákány—Gyékényes II., Gőztéglagyár. 7512

Azonnalra keresek kezelői vagy jobb segédi állást. Kiscsaládú, vizsgázott molnár „Állandó 7528" jeligére 7528

Dieselmotor vagy gőzgépkezelői állást keresek azonnalra, hibás gépek javítását vagy szerelését méltányos órabérért garanciával vállalom. Motorszerelő, Budapest, Hársfa-utca 40. III. emelet 3. 9678

Középkorú józanéletű, minden tekintetben megbízható, mestervizsgázott kezelő főmolnár állást keres mielőbbi belépésre, vám, csere, kereskedelmi őrlésben, borsóhántolásban, könyvelésben jártas. Visszaöntéses malom is lehet. Szíves meghívást kér állandó állásra, esetleg iparengedéllyel Kovács Lajos molnármester, Érsekujvár, Udvardi-utca 7. 9677

32 éves molnár önálló munkaerő, úgy a mázsálásban, mint a szerszámkezelésben teljesen jártas, állást keres. Meghívást kér: Váradi József, Siófok. 7533

LEVELEZÉS

Már sok szerencsés és boldog házasságot hozott létre diszkrécióval Méltóságos Asszony, Budapest, Főpostafiók 304. Válaszboríték. Csak címre válaszol. 7516

VEGYESEK

"Zénol" szíjkenőcsöt vegyen! Régi jó minőségben szállítjuk: **Bachrach Testvérek mérnökök, Budapest, VII., Szövetség-utca 36/b.** 2862

Keresek 14 m² tűzfelületen felüli gőzlokomobilt, lehet gőzeke-gép vagy félstabil, géperejű lemezollót, féderes gőz- vagy ejtő kalapácsot. — **Eladó** komplett harangjárgány. Közvetítőt díjazok. Szilvásy, Zalaegerszeg, Arany János-utca. 7529

Ganz 2/7 és 22 kitűnő karban levő hengerszékek, mindegyik két drb tartalékhengerrel, továbbá 25 jelű Máv. faszéntüzelésű szívógázmotor sürgősen eladók. — Érdeklődéseket „Kitűnő 9648" jeligére a kiadóhivatalba kérem. 9648

Chronos 10 kg-os automatikus mérleg kapható. **Rácz Ármin és Társa,** Budapest, VI., Ó-utca 7. 2853/1

Eladó 1 drb 9-részű, kétrészes, függőszálvasmeghajtású daraelosztó és pucolóval kombinálva keveset használt, szita teljesen komplett, azonnal szállítható. Tarnóy József, Szigetszentmiklós. 7490

Betegség miatt eladó Poledniák-gyártmányú, 35 lóerős, használt, de jókarban levő, üzemképes szívógázmotor. — Megtekinthető: Fedák József malomtulajdonosnál, Szepsi, Abauj megye. 7491

Darálót keresek feles keresetre december hó 1-re. Spart adok. Hajdu Lajos, Lakitelek, X-utca 2. 7526

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Malmot keresek bérbe 1—3 vagón napi teljesítményűt, községben egyedülállót, csuvármentes vidéken, jó körzettel, mielőbbi átvételre. Kérem a malom műszaki leírását, a mult gazdasági év vámkeresmény és a bérösszeg megjelölését. Németh Ignác molnármester, Vác, Gróf Csáky-utca 31. 7525

Eladó Hedrehelyen levő 4-járatú, visszaöntéses malom jó búzatermő vidéken, berendezése: 1 drb 3/8 dupla, 1 drb 21-es hengerrel, daráló, koptatóberendezéssel, daragép, háromrészű síkszitával, meghajtóerő 45 HP faszívógázmotor, két lakással, gazdasági épülettel, 2 kat. hold területtel. A malom üzemben megtekinthető. Füzes-malom, Hedrehely, Somogy megye. 9654

Berendezésileg lejárt és elhanyagolt malmot bérbe átveszem hosszabb bérleti időre. Érdekel vizimalom is hiányos berendezéssel, üzemen kívüli malom bérbevétele is érdekel. — „Tőkeerős, ismert szakember 9669" jeligére. 9669

Eladó egy dupla 22/40 gyűrűs Osér, egy 22/40 szimpla golyóscsapágyas német gyártmányú hengerszékek, üzemben megtekinthetők november 15-ig. Mayer-malom, Gödöllő. 9647

Eladók 800x1600 mm-es, 32 keretes szabadonlengő, teljesen új, 4-részű síkszita, 800x2000 mm-es alacsony építésű, dupla daratisztító ventilátorral és ventilátor nélkül, 1-es és 2-es számú golyóscsapágyas hámozógép, új Bessermintájú, köles- és hajdinakásahántoló szelelő aspirátorral új és 1500 mm-től 2500 mm-ig lisztkeverőgép, valamint 800 mm-es alacsony építésű tarár. Apostagi Hetngermalom, Apostag. 9670

Daráló eladó más vállalkozás miatt, 30 HP villanymeghajtással, a város központján, gabonapiac mellett, nagy modern sarokházzal együtt, melyben van 2 rendbeli 4 szobás úri lakás, nagy raktárak, hizlaló, garázs. Csak komoly vevők érdeklődését kérem. Kiss Menyhért, Kecskemét, Daráló-malom. 9662

Eladó előnyös fizetési feltétel mellett telepengedéllyel Szentdienes községben új darálómalom, 36 collos sárospataki kőpár, 12 HP faszívógázmotor-meghajtással. — Érdeklődni lehet Fábián, Baranya-Sellye. 7527

Tiszaszöllősi malom berendezése eladó. Kaphatók: 29/60, 21-es Ganz hengerszékek, szabadonlengő, 2—3-részű síkszitàk, exhaustor, felbontók, transzmissziók és szíjtárcsák. Eladási megbízott: RÁCZ ÁRMIN ÉS TÁRSA, Budapest, VI., Ó-utca 7 2830

Vetőmagtisztítógép Mávag-gyártmányú, nagyteljesítményű triőrrel eladó. Jahn József malomberendezési vállalat, Budapest, V., Wahrmann-utca 6—8. 2728/2

30/60 25/80, 22/125, 30/80, 30/100 kettős vasszekrényes hengerszékek jó állapotban eladók. **Kemény Manó,** Budapest, V., Akadémia-utca 21 2836/1

Csigatriőrt ha jót akar, „Spirál"-védjegyűt vegyen. — Beszerezhető: Ürményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-utca 7.) 2010

Nagyteljesítményű triőr K. L. 2., teljesen új, raktárról kapható. **Rácz Ármin és Társa,** Budapest, VI., Ó-utca 7. 2520/b

Motorokat csutka, barnaszénüzemre 10—150 HP teljesítvényig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyűrűket, hengerfejeket, főtengelyeket előnyös árban készítünk. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Csereüzleteket kötünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi út 6. szám) 2038

Hengerszék fogaskerekek, tartalékhengerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlőmű alkatrészek és az összes malomberendezési cikkek jutanyos árban beszerezhetők: Geiger Janka, Budapest, XIII., Gömb-utca 36. Telefon: 291-438. 2037

Retroil szabadalmazott olajregenerátort üzemi próbára is szállít Rácz Ármin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/3

Eladó malom betegség miatt búzatermő Tiszavidéken, 9-rendszerü, kitűnő menetelü, évi 20 vagón vámkeresettel, villanymeghajtással. Csak személyesen tárgyalok. Margit-malom, Cibakháza. 9661

Haláleset miatt bérbeadó járási székhelyen, Szepsiben 8-járatú, félmagasőrlésű malom. Érdeklődni lehet: Bodnár Ferenc, Bodoló, u. p. Szepsi. 7492

Wörner Reform kettős daratisztítógépek, Radikál gabonahámozógépek, kefélőgépek raktárról szállíthatók. Jahn József malomberendezési vállalat, Budapest, V., Wahrmann-utca 6—8. 2728/1

Varrószíj helyett használjon „Polip" szíjragasztót, hidegen alkalmazható. — Kapható: **Rácz Ármin és Társánál,** Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/2

Malomszerelést beőrlést, tervezést, diagramm-készítést önállóan vállalok. Műhelyemben átalakítok, készítek és eladok síkszitákat, daragépeket, felvonókat, darálóköveket igen kedvező árban, újban is. Szabó Imre szerelő főmolnár, Budapest, V., Vilmos-császár-út 76. III. emelet 5. 2330

Barnaszéngenerátorokat készítek, telepemen üzemben megtekinthetők. Kátránykiválasztókat, generátorokhoz mindennemű öntvényeket külön is adok. Továbbá hengerfúrásokat, dugattyúkat, hengerfejeket, könyök-tengelyeket, vasból széna-, szalmasajtolókat, betonkeverőket, általános főjavításokat. Bartkó György, Budapest, XIII., Szegedi-út 48 Telefon: 498-374. 2456

Patakmalmot 3-járatig, üzemképeset megvételre keresek. Kónyi, Dunakeszi. 7493

Cornwall kazán, 46 m² tűzfelületű, 1912-beli 6 légkörös, hibátlan, eladó. Szabó Antal, Budapest, Ipoly-utca 24/a. Telefon: 298—229. 2038/2

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek legprecízebb köszörülése modern amerikai rendszer szerint. Dugattyúk, dugattyúgyűrűk, csapszegek, szelepek stb. legolcsóbban, gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Ganz tartalékhengerek minden méretben kaphatók. **Rácz Ármin és Társa,** Budapest, VI., Ó-utca 7. 2520/c

Sárospataki malomköveket olcsón szállít: Kardos Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak, Kövi Sándor-utca 2 9332

Malomszerelők Budapesti Malomfelszerelési Vállalata Vállaja malmok felszerelését, átalakítását, készít síkszitákat, daragépeket, koptatóberendezéseket, porszívókat, felvonókat stb. Elad új és használt malomgépeket előnyös árban. Egyes gépek raktáron. Budapest, Vilmos császár-út 76. III. em. 5. 2330/3

Eladó 21-es használt, faszekrényes Ganz hengerszék, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35 8719

Eladók 10, 16, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 75, 80, 130 HP stabil szívógázmotorok. Berger József malomépítő, Győr, Szent István-út 33. 8879

100 HP Láng stabil gőzgép, alacsony- és magasnyomású, 12 atmoszférás Röck kazánnal, azonnali szállításra kapható. Érdeklődni lehet: **Rácz Ármin és Társánál,** Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/a

Varrószíjnál olcsóbb és jobb a **NOVOFIX** használatra kész szíjragasztó. Eredeti békeminőség és legolcsóbb ár. 1 kg 10.— P, ½ kg 5.50 P + 15% felár. **Tolnai Béla és Társa műszaki cikkek raktára,** Budapest, VI., Horn Ede-utca 20. 8484/1

Monarch darálót 400—500 mm kőátmérettel keresek megvételre „Daráló malom 2536/b" jeligére. 2536/b

Eladó 130 HP kéthengeres Gráci Dieselmotor és 140 HP négyhengeres MWM-gyártmányú Dieselmotor, mindkettő kifogástalan, üzemképes állapotban. Műszaki Társaság, Debrecen, Hunyadi-u. 17. 9333

2/7 3/8, 9/14, 25/60, 29/60, 29/80, 25/100, 29/100, 21/9, 22, kettős faszekrényes hengerszékek használt állapotban eladók. **Kemény Manó,** Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836

Legolcsóbb a motorüzem. Átalakítom malmában garanciával meglevő alsószívású fagázgenerátorát kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmotorokat átalakítok, javitok, üzembehelyezek óra- és napibérért. Bukovits, Budapest, Wahrmann-utca 9. Váci-útnál. 2065

Traktor- autó-, motorhengercsiszolások, főtengelycsiszolások. Hőkezelt dugattyúgyűrűk gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormárkákhoz. Gőzgéphengerek fúrása. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázótengelyek. Motorfőtengelyek. — **Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.)** 2034

Mérlegek mázsák, újak és használtak eladása, vétele, cserélése, Kollár, Budapest, Péterffy Sándor-utca 32. 9601

Szabadonlengő síkszitàk, egy és két szekrényesek 2—7 rétűig azonnal szállíthatók. **Kemény Manó,** Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/2

Malomszereléseket rosszul működő malmok rendbehozását, őrlési diagrammok készítését, felelősség mellett vállalom. Fáber malomfelszerelési vállalkozó, Budapest, Nagyatádi Szabó-utca 23 földszint 20. 2880/2

Óriási körzettel bíró kereskedelmi őrlési joggal rendelkező, modern gépekkel felszerelt, napi 2 vagón őrlőképességű malom, kendertörővel, felerészben kiadó. — Csakis garanciaképes egyénekkel tárgyalunk. Hengermalom, Szerencs. 7518

Elektromotorok dinamók nagy választékban, tekercselés, szerelés, csereüzletek, Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2685

Eredeti Miág gyártmányú, nagyteljesítményű, két darab triőr, óránkénti teljesítmény egyenként kb. 20 mázsa, 1 darab Rapid 3. számú Kühne-gyártmányú daráló eladó. Karczag és Társa, Budapest, VI., Lázár-u. 13. 2711

25/65-ös dupla, 30/60-as szimpla vasszekrényes hengerszék kitűnő karban, 400-as vasszekrényes, függőköves daráló, szimpla modern Reform daragép, gyári új 1-es hámozógép, javított szimpla Radiálszita, 11/a és egy kis Oser hengerszék jutányos árban kapható. **Kriszháber Károly,** Budapest, XIII., Láng László-u. 6. 2542

Darálóköveket smirglihől és hámozógépkőpenyeket legjobb minőségben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóárugyár, Budapest, XIII., Fövény-utca 89. sz. Telefon: 298-377. 2377

Szitaselyem foszforbronz, platinázott szövetek legolcsóbban beszerezhetők: **Császár József** műszaki cégnél, Budapest, VI., Király-utca 82. Telefon: 422-667 2827

Malmi gépek olcsón eladók: 8 drb szimpla felvonó, alsó- és felsőfej, 1 drb Wörner **kefés felbontógép,** 1 darab keféscsiga, 1 drb búzahámozógép, 1000 kg óra teljesítmény, 1 drb 2500 **kg-os** hídmérleg, 1 drb Mayer Ultra triőr 2. szám 1200 kg teljesítmény, 1 drb Columba 2/b magasteljesítményű triőr 1300—1600 kg, 1 drb köleshántoló 100 kg órateljesítmény. **Hofer műszaki olaj és villamossági kft.,** Budapest, VII., Király-utca 55. Telefon 220-682 és 228-289. 2915

Szíjtárcsát 2500x500x11-est, kétrészűt megvételre keresünk. Ajánlatokat Váradi Malom és Ipartelepek Rt., Nagyvárad, kérünk. 9671

László Miklós malomberendezési és műszaki cégnél kaphat gyantát, hevedert, serlegeket, márkás szitaselymet, olajat, tömítéseket, összes műszaki cikkeket, valamint malmi gépeket. **Budapest, VII., Nagyatádi Szabó-utca 33.** 2733

Szívógázmotor 25—30 HP német gyártmányú generátorral együtt üzemből jutányosan eladó. — Szabó Antal, Budapest, Ipoly-utca 24/a. 2038/1

Reform daratisztítógépek nagy választékban eladók. **Kemény Manó,** Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/3

Öntöttvas zsáktartók különböző méretben, csappantyús zsáktartók, Gazdasági detasőrök, modern malomgépvasrészek és az összes malomvasrészek és malomfelszerelési cikkek jutányos beszerzési forrása. **Krizsháber Károly,** Budapest, XIII., Láng László-u. 6. 2542/1

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szívógáz-, benzin- és nyersolajmotort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjön ve"ni, mert egyévi jótállást válla. és részletfizetésre is ad. Budapest, Váci-út 43. 2092

Kvarcitmalomkövek egy darabból és rakottak, minden méretben, bármilyen őrlési és darálási célra, jótállással, azonnal. Beregszászi Kvarcit Malomkőbánya, Beregszász, Damjanich-utca 24. 8420

Vulkán Műmalomkőüzem, Ajka, szállít nagyszilárdságú, önélesedő, darálóköveket, függőköves darálókat minden nagyságban. Telefon 39. 9668

Olajmalomberendezés szívógázmotorral eladó. Dusnoki Ferenc és Társai, Szakmár, Pest megye. 9667

Kemény Manó cégnél kaphatók: használt hengerszékek, síkszíták, tarárok, triőrök, felbontógépek, felvonók, valamint az összes malomfelszerelési cikkek, ú. m.: hevederek, serlegek, fogaskerekek, sodronyszövetek, lámpabél, filc, csi, szitazacskó-anyag, lakkvászon, szíjak, szíjviasz, ragasztó stb. **Budapest, V., Akadémia-utca 21.** 2536/t

Reform dara- és dercetisztítógép 2x300 és 2x 350 mm méretben raktárról azonnal kapható. **Rácz Ármin és Társa,** Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/a

Smirgliköpenyes hámozógépek 0, 1, 2, 3, 5 sz. eladók. **Kemény Manó,** Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/4

Aspiratör taár, smirgli köpenyes hámozógép, dupla Reform daratisztító, négyrészű és hatrészű, szabadonlengő felsőtengelymeghajtású síkszíta a legmodernebb kivitelben és az összes malomszükségleti cikkek azonnali szállításra jutányos árban kaphatók. Fáber Sándor malomefiszerelési vállalat, Budapest, Nagyatádi Szabó-utca 23. fld 20. 2880/1

Gyantánál jobb a DIADAL folyékony szíjtapadó. Pár csep szíjat kímél, puhít, konzervál. 1 kg 8.50 P, ½ kg 4.50 P. **Tolnai és Társa** műszaki cikkek raktára. Budapest, VI., Horn Ede-u. 20. 8484

Tányéros detasőrök modern, szimpla és dupla kivitelben kaphatók. **Rácz Ármin és Társa,** Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521

Idősebb minden tekintetben képzett főmolnár és perfekt malomszerelő asztalos, keres 3—4—5-járatú vízi vagy villannyal hajtott, életképes malmot bérletbe, ahol csuvározni nem kell. A malomhoz lakás kell. Ajánlatokat a malom részletes leírásával bérösszeg és egyéb feltételek megjelölésével kérem, esetleg életképes malombérlethez társulok. Radvány Sándor, Solt, Pest megye. 9589

Golyóscsapágyakat malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával, javítunk. Uj golyóscsapágyakat, csapágyházakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Tsa, Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 6. 469

Graepel-féle függő tengelyes síkszíta meghajtószerkezet nagyon jutányosan kapható. Azonkívül 80, 90, 100 mm gyűrűskenésű csapágyak és kuplungok. Nem tűzből mentett. Kohn Adolf vastelepe, V., Váci-út 36. 2542/3

Malomkövek darálásra és kiőrlésre, rakott terméskőből, valamint önélesedő műkövek francia kvarcból minden méretben kaphatók. Kann és Heller Rt., 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár-út 62. 2190

Nagyaláson községben eladó darálómalom, szabadkézből, árverés útján november 15-én, délután 2 órakor, 24 kalapácsos Medicágó, 20 lovas villanymotor, lakással és kerttel együtt. — Péntek István molnár, Nemesszalók, Veszprém megye. 9676

Eladó malomgépek: gyári új Emag vasszekrényes 22/80 kombinált hengerszék, Ganz 12, Oser 11 egyszerű hengerszékek, 600 literes Pohl-féle Francis TURBINA, 1600 literes Pohl-féle turbinaszabályozó, 220 voltos, 2.65 Kw dinamó, eredeti Monarch-daráló, Reform daratisztító 400 mm, 54 tömlős nyomófilter, sárospataki malomkövek, 6. számú triőr, 9/14 tartalékhengerek, kővasrészek, függőgyámok, szíjtárcsák, Korund derceőrlők, felbontógépek, Dufour-szitaselymek, külföldi bronzszövetek, hevederek, serlegek, Wolfner gépszíjak, szerszámok, valamint az összes malmi cikkek raktárról. HOFFMANN ERNŐ műszaki nagykereskedés, Szombathely, Széll Kálmán-u. 23.

Eladó malmok:

Dunántúl: Kétemeletes, modern turbinás, 5-járatú, 7 hold telken, vasútállomástól fél kilométerre. Ára 105.000 pengő. (3557). Kétemeletes, hétjáratú turbinás kétszobás lakással, 8000 öl telken. Ára 180.000.— pengő. (3539). 50.000 lakosú város tőszomszédságában hatjáratú turbinás malom, fürdőszobás lakással. Ára: fele 40.000 pengő, az egész 80.000 pengő. (3472). Háromemeletes, 13 automatikus járatú 4 szobás, fürdőszobs lakással. Vasút- és hajóállomás. Ára 250.000 pengő, részben búzaértékben hitelezve. (3531). 7-járatú malom egyharmadrésze 50.000 P. Kis patakmalom, állulcsapós vízikerékkel 500 négyszögöl telken 10.000.— pengő. (3454). — **Alföldön:** 1938-ban épült 16-járatú malom 5 szobás modern lakással 200.000 pengő. (3561). Darálómalom 3 hold területen 2 szobás lakással 16.000 pengő, felével átvehető. (3549). Darálómalom házzal együtt 31.000.— pengő. (3515). — **Felvidéken:** 16-járatú, nagyváros szomszédságábaban, vasútállomással, 300.000 pengő. (3564). 12-járatú modern malom, modern olajütővel, kendertörővel, 16 éves épület. 160.000.— pengő. (3563). 13 automatikus járatú, 70 lóerős, turbinás meghajtással. Felének az ára 125.000.— pengő. 3354. — **BÉRLETEK: Dunántúl** 4-járatú vízimalom fagázmotor kisegítőerővel. Bér 3500 P. (3521). — **Alföldön:** Búzás- és darásköves malom 5 éves bérlete átadó. Felszerelés átveendő 7500 pengőért. Bér 40 mázsa vegyes. (3523). 16-járatú malom. Bér 400 mázsa búza. (3561/1). 1938-ban újonnan szerelt 10-járatú, bér 300 mázsa. (3512). 8-járatú malom, bér 500 mázsa. (3494). 14-járatú, bér 200 mázsa (3431). **Felvidéken** 16-járatú malom, évi bér 500 mázsa búza (3417). **Keresek** 5-tonnás kétfogatú gumikerekű kocsit. — — — **FISCHHOF SÁNDOR malomközvetítő, Szekszárd. Alapíttatott 1912.** Érdeklődésnél 160 fillér levélbélyeg melléklendő. **Eladó** 32-kalapácsos Medicago, daratartállyal összekötő csővezetékkel. Ára 1300 pengő. (3346). 9638

Malomszereléseket átalakításokat, keverőberendezéseket, daragépek, síkszíták és koptatóberendezéseket, mindennemű malmi gépek készítését vállalják. Pál Testvérek, Csepel, Badacsonyi-út 26. 7524

Tartalékhengerek teljes vastagságban 3/8-os, 21-es, 9/14-es és 36/60-as hengerszékekhez kaphatók. **Kriszháber Károly,** Budapest, XIII., Láng László-u. 6. 2542/2

Lisztkeverőgépek és berendezések azonnal szállíthatók. **Kemény Manó,** Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/5

Eladó 1560x280x130 szíjtárcsa, kisebbek, új mágnes, 13 fogas 21/a kerék modellje és nagy vasdaráló, egy kissé hiányos Jindrich, 4 drb 21/a, 2 drb 21-es tartalékhenger, olcsó garatok, felvonók. Csak válaszlapra válaszolok. Szentkirályi, Kecskemét, Mezei-utca 37. 7507

Villanymotorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-út 18. 2042

Elektromotorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.) 2011

Szívógázmótorok 16 HP és 20 HP, teljesen új, Fried-gyártmányú, stabil, eladók. Kun Lajos vasárugyár, Miskolc. 8440

Igazán önélesedő darálókövek, szavatolt nagyteljesítményűek. Nagy Ferenc malomkőgyára, Dunaföldvár. 8568

Ganz 30/60 és 30/80-as kettős vasszekrényes hengerszék azonnal szállítható. — Jahn József malomberendezési vállalat, Budapest, V., Wahrmann-utca 6—8. 2728

Bérbe keresek vízimalmot. Nagy Lajos molnár, Budapest, VIII., Szigony-utca 27. I. em. 20. ajtó. 7519

Malombérletet keresek szakember részére. Fáber malomszerelési vállalkozó, Budapest, Nagyatádi Szabó-utca 23., földsz. 20 2880/a

Keresek megvételre 2/7-es tartalékhengert. Ugyanitt eladó horganyzott lemezből készült, ötmenetes csigatriőr. Biró-malom, Mónosbél, Borsod megye. 7534

Malombérlet víz- és motormeghajtással átadó. Állandó őrlés télen-nyáron. Napi teljesítmény 15—20 mázsa búza. Lakás, konyhakert, gyümölcsös, évi bér 1000 pengő. A szívógázmotor a bérlő tulajdona, amelyet az új bérlő megegyezett összegért átvehet. A malom benn van a községben. Bővebb felvilágosítással szolgál lehetőleg személyesen: Biró Zsigmond, Mónosbél, Borsod megye. 7535

E C O N O M

CSIGATRIŐR

5 menetes, raktárról

azonnal szállítható

KARCZAG ÉS TÁRSA

Budapest, VI., Lázár-u. 13

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK

repedt, kimart kazánok elektromos hegesztése

Lakos és Székely gépgyár

Budapest, VI., Béke-tér 3.

Uj berendezések gyártása és hegesztő oktatóműhely

Eladó 1 darab 2/7-es dupla Ganz hengerszék új garattal és új szekrénnyel, 1 drb dupla, legkisebb fajta Oser hengerszék és 1 drb 38 centis golyóscsapágyas, függőköves daráló. A gépek mind nagyon jókarban vannak. Ifj. Telegdi János, Pécsudvard, u. p. Kozármisleny. 7462

38 collos kvarcit, 10 coll vastag, egy darabból álló, jó daraspad kő felsőnek is használható, eladó. Bárány-malom, Szarvas. 7530

Golyóscsapágyak csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Tutajutca 1. Váci-út 66-nál. 2036

Gőzpörkölőt vennék, tűzpörkölőt eladok. Bencze Sándor, Sellye, Baranya megye. 7513

Olajmalom Princz-gyártmány, 1. számú, azonnal raktárról szállítható. **Kemény Manó,** Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/6

Kétosztályos G. R. 519. féle síkszíta eladó. Horváth László malomszerelő, Kisbér. 9674

E L A D Ó

1 db 4-fejes gyalugép (hajópadlókészítő); 1 db kombinált fúrógép körfűrésszel; 1 db 32 m² tűz- és lángcsöves kazán 7 atm. nyomással; 1 db Emag 14 m² magánjáró 10 atm. 1 db 20 HP álló elrendezésű stabil gőzgép; 1 db 25 HP álló elrendezésű stabil gőzgép; 1 db 6 tagú kazán; 1 db álló kazán Galovay csöves 4 m², 4 atm.; 1 db 5 lépcsős motoros fecskendő egybeépítve 20 HP motorral, kocsira szerelve; 1 db 4—6—8—10—12—16 HP benzin- és szívógázmotor; 1 db 40 HP Fegyvergyári motor fatüzelésű generátorral, 1 db 60 HP Hanomag-motor, 1 db 10.000 kalóriás szénsavas kompresszor; 1 db 20.000 kalóriás ammonikos kompresszor; 1 db 8"-os egycséplős turbina-szivattyú; 2 db tégla- és zsindelyprés; 3 db törő és sima hengermű; 5 db 125 atm. nyomású légpalackok; 1 db kompresszor légpalackkal, motorindításhoz; 4—6—8—10 es gőzlokomobilok; különböző tartályok, túlhevítők; 1 db két tonnás lift egybeépített villanymotorral; 1 db Brown-Bovery 11 kw, 110 voltos, 100 ampér, 3000 fordulatú dinamó kapcsolótáblával; különböző injektorok, pulzométer, gőzszelepek; ammoniák- és szénsavkompresszorok, szelepek; 1 db Rőkki-féle olajsajtoló kézi hajtású különbözéki fejjel.

SZEGŐ JÓZSEF

GÉPKERESKEDŐ

NAGYKANIZSA

KIRÁLY-U. 2. TELEFON: 134

KREISLER

MALOMBERENDEZŐ VÁLLALAT KFT.

Budapest, XIII., Fóthi-út 34. (Váci-út mellett) Tel.: 291-691

RAKTÁRJELENTÉS GYÁRILAG JAVITOTT, HASZNÁLT MALOMGEPEKRŐL:

Bühler monitor tarár, 800 mm széles,
Ganz-gyártmányú tarár, 600 mm széles,
Graepel-gyártmányú tarár, 1000 mm széles, lábakkal,
Triőr, 3-as számú,
Besser Rentábel, 2-es és 3-as számú,
Német gabonahegyező- és hámozógép,
Graepel 2-es gabonahegyező- és hámozógép,
EMAG önműködő nedvesítőgép,
EMAG nyomó porszűrőgép 85x120, 80x120, 90x120 tömlővel,
Légelzáró, 120 mm-es,
Daráló malomjárat, malompaddal, előtéttel,
Dupla malomjárat malompaddal, előtéttel, daruval,
Ganz faszekrényes 21-es és 22-es hengerszék,
Ganz faszekrényes 22x343 szimpla hengerszék,
Ganz faszekrényes 22x475 szimpla hengerszék,
Ganz faszekrényes 22x475 dupla hengerszék,
Ganz faszekrényes 29x100 dupla hengerszék,
Ganz vasszekrényes 25x100 dupla hengerszék,
EMAG szimpla és dupla detasőr,
Seck dupla detasőr,
Radiálszíta egyszerű és dupla,
Rázószíta, nagy és kicsi,
Centrifugálszíta,
EMAG egyszekrényes, szíjvezetős, szabadonlengő síkszíta 14 darab 2500x1500 mm kerettel,
Síkszíta, szíjvezetős, szabadonlengő, 30 darab 800x1600 mm kerettel,
Seck síkszíta, „Márta" hajtóművel, 22 darab 920x1600 mm kerettel,
ÁGK. vasfőkeretes síkszíta, „Márta" hajtóművel, 26 darab 800x1600 mm kerettel,
ÁGK. vasfőkeretes síkszíta, „Márta" hajtóművel, 26 darab 920x1600 mm kerettel,
Seck egyszerű reform, ventilátorral, 600 mm-es kerettel,
EMAG dupla reform, ventilátorral, 2x500 mm kerettel,
Wörner dupla reform, ventilátorral, 2x500 mm-es kerettel,
Német típusú új daratisztítógép, 350 mm-es keretekkel,
Exhausztor, különféle,
Lisztkeverőgép 1000 és 2000 mm-es,
Csigatriőr 1600 és 1800 mm-es,
Ganz kombinált rovátkológép 1000 mm-es hengerekhez,
„MÁRTA" szabadonlengő síkszítahajtómű háromféle nagyságban.

Ha használt gépet akar venni, vagy feleslegessé vált gépeit el akarja adni forduljon bizalommal

Kemény Manó

céghez,

Budapest, V., Akadémia-utca 21. szám

Hernádcsányi műmalomból eladók:

2/7, 3/8, 9/14, 29/60 kettős faszekrényes Ganz hengerszékek, felvonók, tarárok, szélcsigák, szánfelvonók, tengeriszárító-oszlop stb.

Az eladandó gépek megtekinthetők **minden csütörtökön a helyszínen,** Hernádcsányon.

MALOMFELVONÓHEVEDEREK

SZÁLLÍTÓHEVEDEREK

GÉPHAJTÓKÖTELEK

végtelenül szövött

géphajtószíjak

pamutból és teveszőrből

minden méretben és szélességben

HELLE ANTAL, cégtulajd.: SCHRENK MÁTYÁS

HEVEDERSZÖVŐ-, KENDER- ÉS SODRONYKÖTÉLGYÁR

Rákospalota, Bocskay-utca 124

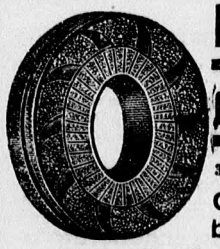

Műőrlő- és darálóköveket

30 év óta a legjobb minőségben készít

Gabonahámozók bélelése garanciával

KOSSÁNYI ISTVÁN

malomkőgyára,

Budapest, V, Visegrádi-utca 53. Tel: 291-494

RYMORZ LAJOS HAT. ENG. VILL. VÁLLALAT

BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 50. SZ. TELEFON: 291-755

ALKALMI HIRDETÉSEI:

VESZ, ELAD, CSERÉL MINDENNEMŰ ÜZEMGÉPÉKET

Gatter 24 collos, Höcker félstabil 35 HP, 138 HP Diesel (gázüzemre is), négyoszlopos prések, esztergapadok, szalagfűrészgépek, kombinált gyalugép, erőolló-lyukasztó stb.

ALKATRÉSZEK **SZÍJTÁRCSÁK**

Ford és Fordsonhoz

LEGOLCSÓBBAN

WITTENBERGERNÉL

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 66. SZÁM

TELEFONSZÁM: 115-459

Rendeletszerű malmi könyvek régi árban!

Vámfeljegyzési-Vámcserekönyv szállítóbárcával egyesítve ..... **5.—** P
Darálási könyv (árpa, tengeri stb. darálásához) ..... **2.—** P
Gabonaraktárkönyv ..... **2.—** P
Őrleményraktárkönyv ..... **2.—** P
Őrlési (malter) könyv ..... **2.—** P
Malomipari mellékmunkák könyve . **2.—** P
Tárolási könyv ..... **2.—** P
Őrletgyüjtő könyv ..... **2.—** P

Pénztárkönyv ..... **2.—** P
Alkalmazottak nyilvántartási és szabadságkönyve ..... **3.20** P
Munkás- és bérjegyzékkönyv ..... **3.50** P
Zsákbárca, külön színben a gabona- és az őrleményekhez. Ára 500 darabonként csomagolva ..... **1.—** P

Tájékoztató. Könyvrendelőinknek három példány díjtalan.

Malmi munkarend, az ipartörvénynek és az új munkaügyi rendeleteknek megfelelő tartalommal, 3 darab ára (kérvénymintával) .... **1.20** P
Munkabérhirdetmény ..... **—.40** P
Váltságköteles vámőrlések (vámcserék) könyve ..... **2.50** P

Valamennyi könyvet az állami bélyegjelző hivatal fémzárával hitelesítve és a malomosztály alkalmassági záradékával ellátva — használatra tehát teljesen készen — szállítjuk.

Legolcsóbb beszerzési forrás: MAGYAR MOLNÁROK LAPJA kiadóhivatala, Budapest, V., Katona József-utca 14

IV. évfolyam — Budapest, 1942 november 7. — 45. szám

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
1942 JANUÁR 1-TŐL:
EGY ÉVRE 20.— P, FÉLÉVRE 10.— P, NEGYEDÉVRE 5.— P

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. A hirdetési díjak előre fizetendők

FŐSZERKESZTŐ:
DR. KARÁCSON JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14.
TELEFONSZÁM: 118-489
Magyar királyi postatakarékpénztári csekkszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejárta előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintetik, mint az előző megrendelése szólott

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) millimétersor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget

Az olajosmagvak és növényi olajok forgalmának ujabb szabályozása

Vámolajütésnél a vám csak pogácsában szedhető.

Az olajosmagok és az azokból előállított olajok forgalmát a mai napig az 1941 augusztus 9-én kelt 50.000/1941. Ip. M. számú rendelet szabályozta. Ez a rendelet azonban az újabb rendelet megjelenésével egyidejűleg hatályát vesztette s helyébe az új rendelet rendelkezései lépnek.

A régi és az új rendelet rendelkezései között nincs lényeges eltérés. Úgy az olajosmagvak, mint az ezekből nyert olajok kötött forgalma ezentúl is megmarad. Tehát minden olajmag és olajkészlet bejelentési kötelezettség alá esik és igénybe vétetik. Kivételt csak a termelő saját házi szükségletének fedezésére szolgáló olajosmag-, illetve olajmennyiség képez, amely a bejelentési kötelezettség és igénybevétel alól — mint eddig is — mentesítve marad.

Az új rendeletnek az olajmalmokra vonatkozó rendelkezéseit az alábbiakban ismertetjük:

A rendelet száma *70.000/1942. Ip. M.* és megjelenésének napján, 1942 november 5-én lépett hatályba.

Hatálya alá tartoznak az összes ismertebb olajosmagvak és az ezekből készült nyers, bontott, finomított vagy keményített olajok.

Belföldön termelt olajosmagot *csak a Futura vásárolhat.* Kivételt képez a napraforgó-, tök- és vadrepcemag. Ezeket ugyanis a Futurán kívül még azok is vásárolhatják, akiknek ily magok vásárlására a m. kir. Ipari Anyaghivatal (Vegyi és Olajipari Osztály) erre külön engedélyt ad, az engedélyben meghatározott korlátok között. Az Anyaghivatal ezen olajosmagok vásárlására kivételes esetekben kereskedőknek is engedélyt adhat.

Ipari feldolgozók belföldi olajosmagot csak a Futurától vásárolhatnak. Ipari feldolgozónak kell tekinteni az olajütő üzemeket is, teljesítőképességükre való tekintet nélkül.

Akinek a jelen rendelet hatálybalépése előtt kötött termelési szerződés alapján olajmag átadására vonatkozó követelése van (termeltető vállalat), köteles az erre vonatkozó adatokat a rendelet 7. §-a szerint az Anyaghivatalnak *1942 november 13-ig bezárólag* bejelenteni és az Anyaghivatal felhívására 3 napon belül a Futurának vételre felajánlani.

Minden termelő köteles már meglevő és az ezután termelt vagy beszerzett olajosmag és olajkészletét annak a községi elöljáróságnak 1942 november 20. napjáig — a Futura által előállított bejelentőlapon — bejelenteni, ahol a készlet van.

A bejelentés alá eső olajosmag és olaj igénybevétetik. Kivéve a termelő részére házi szükségletének fedezésére szükséges *napraforgó- vagy tökmagolajat* és a vetőmag céljára szükséges olajosmagot. Mentes az igénybevétel alól a termelő saját személye és minden háztartásában élő, általa eltartott személy után kg-onként 10 kg napraforgóolaj. Ha pedig napraforgóolaja nincs, vagy annak mennyisége nem éri el a fejenkénti 10 kg-ot, minden egyes hiányzó kilogramm napraforgóolaj helyett 1 kg tökmagolaj, vagy öt kg napraforgómag, vagy négy kg tökmag mentes az igénybevétel alól.

Felajánlási kötelezettség terhel minden kereskedőt, valamint azt is, akinek termelési szerződés alapján olajosmagra vonatkozó követetése van, továbbá a lenkőfőt feldolgozó vállalatot (üzemet) az üzemében kitermelt lenmagra vonatkozólag. Úgyszintén

az olajsajtoló iparost, ideértve a vámütőt is, minden olajra vonatkozólag, amelyet a jelen rendelet hatálybalépése előtt, vagy termelési szerződés alapján átvett, valamint az Anyaghivatal által a Futura útján kiutalt olajosmagból állított elő, továbbá az olyan olajosmagra vagy olajra vonatkozólag, amelyet bármilyen egyéb jogcímen szerzett meg.

Az Anyaghivatal a felajánlási kötelezettség alól felmentést adhat; a felmentés megadása iránt előterjesztett kérelemnek azonban halasztó hatálya nincs. Az is köteles tehát az előírt időben készleteit felajánlani, aki az Anyaghivataltól felmentést kért. Az is köteles a felajánlásra, aki készletét másnak eladta, de még le nem szállította.

A felajánlás határideje minden olajsajtoló iparosra és *minden vámolajütőre:*

az olajosmag megszerzését, vagy az olaj előállítását követő hónap ötödik napja. Azoknál azonban, akiknél ez a határidő már elmult, készleteiket 1942 november 13-ig bezárólag kell felajánlani.

A felajánlást ajánlott levélben, a Futura által készített és ottan díjtalanul kapható ürlapon kell megtenni.

A Futura köteles a felajánlott áru átvételére vonatkozó nyilatkozatát a felajánlás vételétől számított 14 nap alatt annak a helynek megjelölésével közölni, ahol az árut átveszi. A felajánló köteles a közlés vételétől számított 3 nap alatt az árut erre a helyre elküldeni, illetve feladni. Mégpedig jegyzékkel, amely az elküldött áru egyes tételeinek minőségét és súlyát tartalmazza, továbbá számlával, amely olajnál két példányban állítandó ki, végül csatolandó még hivatalos bizonylat is arról, hogy az erre a tételre vonatkozó *fázisadó* (most már forgalmi adóváltság) ki van fizetve. Végül csatolni kell a feladást igazoló okmányokat is. A Futura a beküldött okmányokkal igazolt számla szerinti vételár 90%-át nyolc nap alatt kifizetni tartozik. A többit akkor, ha az áru minősége és ára ellen kifogás nem merül fel.

Ipari feldolgozók azt az olajosmagot vagy olajat, amelyet részükre az Anyaghivatal kiutalt, csak saját üzemükben dolgozhatják fel. Ebből a célból másnak átadni csak az Anyaghivatal engedélyével szabad.

Olajosmagnak, olajnak, vagy extrahálandó olajpogácsának bérben való feldolgozását iparos (gyáros) csak az Anyaghivatal engedélyével vállalhatja el.

Olyan olajütők, amelyek erre az Anyaghivataltól engedélyt kaptak, az olajosmagnak bérben való feldolgozását (vámolajütést) csak abban az esetben vállalhatják el, ha a megrendelő a községi elöljáróság bizonyítványával igazolja, hogy az olajosmag a saját termése és abból előállítható olaj saját házi szükségletét nem ahaladja meg.

Az olajosmagvak bérben való feldolgozását — vámütést — végző olajütő a vámot csak olajpogácsában szedheti.

Az olajütők az előbbiek szerint elvállalt olajütésről feljegyzést tartoznak készíteni. Még pedig teljesen akként és azokkal az adatokkal, mint eddig. Az olajütés feljegyzéséhez az Anyaghivatal által megszabott nyilvántartólapokat az olajütő saját költségére köteles beszerezni.

A rendelethez fűzött büntető rendelkezések azonosak az eddigiekkel. A rendelet, amely a Budapesti Közlöny 1942 október 5-i — 251. számában jelent meg és 22 §-ból áll, az 50.000/1941. Ip. M. számú rendeletet egyidejűleg hatályon kívül helyezte.

Megjelent a termelők beszolgáltatási kötelezettségét szabályozó kormányrendelet

A magyar közvélemény kormányférfiak nyilatkozataiból már értesült arról, hogy a mezőgazdasági termelők termelési és beszolgáltatási kötelezettségét teljesen új elgondolások és elvek alapján kívánja rendezni a kormány. A közérdeklődéssel várt rendelet a hivatalos lap keddi számában megjelent és a következő rendelkezéseket tartalmazza:

A közellátás biztosítása érdekében a közellátásügyi miniszter arra kötelezheti a termelőket, hogy az 1943. évi termésükből — a kataszteri tiszta jövedelem minden aranykoronája után — különféle terményeket szolgáltassanak be. A miniszter a beszolgáltatási kötelezettséget oly módon is szabályozhatja, hogy a termelő maga választhatja meg, vajjon a miniszter által meghatározott termények közül melyiket kívánja beszolgáltatni.

Egyébiránt a beszolgáltatási kötelezettség módját és idejét a közellátásügyi miniszter — a földmővelésügyi miniszterrel egyetértve — fogja szabályozni. Természetesen a beszolgáltatott terményekért a hatóság által megállapított árakat fogják fizetni.

A rendelet meghatározza a termelő fogalmát is. Még pedig akként, hogy a rendelet végrehajtása szempontjából az tekintendő termelőnek, aki akár mint tulajdonos (haszonélvező), akár mint haszonbérlő gazdasági művelésre alkalmas területen gazdálkodik.

Köteles a termelő az 1942—43. évben akként gazdálkodni, hogy beszolgáltatási kötelezettségének teljes mértékben tudjon eleget tenni. Ha azonban a termelőt olyan elemi csapás éri, amely miatt beszolgáltatási kötelezettségének részben vagy egészben, de saját hibáján kívül nem tudna eleget tenni, kérheti a beszolgáltatási kötelezettség csökkentését. Az erre vonatkozó részletes szabályokat a közellátásügyi miniszter külön fogja megállapítani.

Azt a termelőt, aki az új rendelet alapján megállapítandó beszolgáltatási kötelezettségén felül szolgáltat be mezőgazdasági termékeket, a hatósági árakon felül külön térítésben fogják részesíteni. Ennek a külön térítésnek a mértékét a közellátásügyi miniszter fogja megállapítani a pénzügyminiszterrel egyetértésben.

Ugyancsak a közellátásügyi miniszter — a pénzügyminiszterrel együtt — fogja megállapítani annak a pénzbírságnak mértékét és befizetésének módját is, amellyel azt a termelőt fogják sujtani a rendelet alapján, aki beszolgáltatási kötelezettségének nem tenne eleget. Azonban a pénzbírság befizetése a termelőt nem mentesíti a büntető felelősség alól. (6.000/1942. M. E. szám. B. K. 1942 nov. 1. — 249. sz.)

*

A fenti rendelettel egyidőben megjelent a m. kir. közellátásügyi miniszter külön rendelete is, amely szerint minden mezőgazdasági termelő köteles az 1943. évi terméséből egész *szántóföldterületének* minden aranykorona kataszteri tiszta jövedelme után 10—10 kg búzát, rozsot vagy kétszerest beszolgáltatni. Így is azonban kataszteri holdanként legfeljebb 200 kg mennyiségben. A beszolgáltatás módját és idejét a közellátásügyi miniszter — a földmővelésügyi miniszterrel egyetértve — később fogja megállapítani. (112.060/1942. K. M. szám. B. K. 1942 nov. 3. — 249. szám.)

A csirátlanított tengeri őrleményeinek legmagasabb ára

Azoknak a malmoknak részére, amelyeket a m. kir. közelátásügyi miniszter tengeriőrlésre jelölt ki, újabb rendelettel állapította meg a közellátásügyi miniszter a csirátlanított tengeriből készült őrlemények legmagasabb malmi eladási árát. A rendelet szövege a következő:

A m. kir. közellátásügyi miniszter 163.300/1942. K. M. számú rendelete a csirátlanított tengeri őrlési termékeinek megállapítása tárgyában.

A 9.280/1941. M. E. számú rendelet 1. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §. A csirátlanított tengeriből készített őrlési termékek legmagasabb malmi eladási ára 100 kg-onkint zsákkal együtt a közellátásügyi miniszter által kijelölt malomüzemeknél a következő:

a) tengeriliszt (malmi jelzése: TL) ..... 37.— P
b) tengerikorpa (malmi jelzése: TK) .... 16.— P

2. §. Az eladási, fizetési, szállítási és egyéb feltételek, valamint a nagy- és kiskereskedői árak tekintetében a tengerilisztre a 89.000/1942. K. M. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1942. évi július 23-i 165. szám) 2—10. §-ának az egységes búzalisztre vonatkozó rendelkezései, a tengerikorpára pedig a fenti rendelet 2—8. §-ának a búzakorpára vonatkozó rendelkezései érvényesek.

3. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba; hatálybalépésével a 61.500/1942. K. M. sz. rendelet hatályát veszti.

Budapest, 1942. évi október hó 30-án.

A miniszter helyett:
Rozváczy Lajos sk.
államtitkár.

A rendeletben hivatkozott 89.000/1942. K. M. sz. rendelet a búza- és rozsőrlemények és malmi melléktermékek legmagasabb malmi, nagykereskedői és fogyasztói árainak megálapítását tartalmazza s azt a Magyar Molnárok Lapja 1942 július 25-i 30. számában közöltük és ismertettük.

Ennek a rendeletnek 2—10. §-aiban vannak felsorolva az egységes búzaliszt eladási, fizetési, szállítási és zsákelszámolási feltételei, valamint kisebb tételek eladásánál a malmok által felszámítható felárak és egyéb feltételek. Ugyancsak a felsorolt §-ok

Mindezek a rendelkezések ezentúl a tengerilisztre (TL) is vonatkoznak, amelynek forgalombahozatala teljesen azon rendelkezések szerint történik, mint amely rendelkezések az egységes búzalisztre (EB) az idézett §-okban meg vannak állapítva.

A tengerikorpára pedig azok a rendelkezések érvényesek, amelyek a 89.000/1942. K. M. számú rendelet 2—8. §-aiban a búzakorpára vonatkoznak. Így tehát a többek között a malomban kis tételekben történő közvetlen elosztás esetére a búzakorpára vonatkozó felárak a tengerikorpára is alkalmazandók.

A Főmolnárok Országos Szövetségének társelnöke a molnársághoz

Az 1942 október 11-i rendes közgyűlésen mint a *Főmolnárok Országos Szövetségének* társelnöke én is megjelentem. Őszintén szólva nem ért különösebb meglepetés, amikor láttam, hogy a közgyűlés mindössze nyolc tagból áll. Nem ért meglepetés, mert tisztában vagyok azzal, hogy nagyon sok kartárs a haza határain túl a legnemesebb katonai szolgálatát teljesíti, nem szólva azokról, akik lekötöttségük és anyagiak miatt nem tudtak megejelenni. Legyünk őszinték, nemcsak ez a két ok járult ahhoz, hogy a közgyűlésen csak nyolc tag volt jelen. Nem, kedves kartársaim, más okok is vannak, aminek igen meszszire és mélyreható okai vannak!

Az okok legnagyobb részét az október 11-i közgyűlésen élőszóval elmondottam és ismertettem az ott megjelent kartársaimmal, akik kivétel nélkül 100%-ig osztották nézetemet és lelkesedéssel vették tudomásul előterjesztésemet. Sajnos azonban, az ott elmondottakból és előterjesztésemből sem a Malomujságban, sem pedig a Magyar Molnárok Lapjában egy szó nem sok, annyi nem látott napvilágot. A Magyar Molnárok Lapja az október 17-i számában említi, hogy a közgyűlésen Vörös Károly társelnök felszólalt, ez azonban — feltételezem —, hogy sajtóhiba, mert Vörös Károly társelnök nincs.

A közgyűlésen határozottan kijelentettem, hogy viselt tisztségemről és tagságomról lemondok, ha a Szövetség vezetősége az általam elmondottak, sérelmek és bajok orvoslása érdekében illetékes helyen komoly lépéseket nem tesz és ha indítványomat előterjesztésemet nem fogadná el.

Örömmel látom, — amint azt *Gyenge Lajos* társelnök is írja cikkében —, hogy az ügyvezető elnök a harci riadót leadta, de le is kellett, hogy adja, mert itt az ideje, hogy az esetleg alvó tagok figyelmét felhívja és a nemalvók érdekében a vezetőség lépéseket tegyen, mert nem a tagok vannak a Szövetségért, hanem a Szövetség van a tagokért.

Tisztába vagyunk azzal, hogy a nehezen létrehozott Szövetség — ha egyszer meghal — azt már a mi életünkben feltámasztani nem lehet, de ennek léte vagy nem léte nemcsak a tagoktól függ, hanem elsősorban magán a Szövetségen, illetve annak vezetőségén és azon, hogy a tagok érdekében mit akar és mit tud tenni és azon, hogy a Szövetség belső élete harmónia tekintetében miképpen áll. A Szövetség vezetőségének az esetleges ellenvéleményt meg kell hallgatni és azt a legnagyobb tiszteletben kell tartani és arra a legnagyobb tárgyilagossággal napirendre kell térnie. Ellenzékre minden Szövetség életében szükség van, mert csak úgy alakulhat ki egy rendes középút, amin a Szövetségnek haladnia kell. Meg kell szüntetni a Szövetség életében mindenféle viszályt és személyeskedést, be kell venni minden kartársat tagnak még akkor is, ha az a vezetőségnek nem is a legjobb testi-lelki barátja.

Az 1942 november 22. napjára hirdetett rendkívüli közgyűlés tárgysorozata nagyjából megfelel az 1942 okt. 11-i közgyűlésen elhangzott, általam előterjesztetteknek, *éppen ezért arra kérek minden kartársat, hogy aki csak menni tud és aki törődik a sorsával, az feltétlenül jelenjen meg a november 22-i rendkívüli közgyűlésen* és ami fáj, amire orvoslást vár, adja elő a legnagyobb nyugalommal. Mutassuk meg, hogy nem vagyunk „bunkerba bújók". Én már most ígérem, hogy ha az iparügyi miniszter úr elé kell menni, vállalom a küldöttség vezetését és én nem fogok meglapulni.

Ha összefogunk, akkor elérhetjük azt, hogy öreg napjainkra nem a cipész, a kovács, a fűszeres és a gazdálkodó — aki nem tanulta a tisztes molnáripart — darál, holott mi nem vagyunk képesek egy darálói engedélyt megszerezni. Azt hiszem, hogy magas kormánynak is érdeke, hogy a meglevő malmokat ne tehessék tönkre tanulatlan hozzánemértő egyének, hanem a malmok molnár kezekbe kerüljenek, mert ez nemzeti érdek is.

Kartárs jöjj el a közgyűlésre és hallasd a szavad!

Vörös József *főmolnár,*
a FOSZ társelnöke.

Az árpa és a zab vámőrlése

Előző lapszámunkban közöltük a vámdarálásra, valamint *az árpa és a zab vámőrlésére* vonatkozó 6.130/1942. M. E. számú rendeletet és ennek magyarázatát. A cikkben többek között a következő sorok vannak:

„Minthogy a kenyérgabonajegy 20 kg-os vámőrlési szelvényére 30 kg kukoricát szabad felőrölni, a 15 kg-os szelvényre 22 kg-ot, a 10 kg-os szelvényre pedig 15 kg-ot, nyilvánvaló, hogy az árpa és zab őrlésénél is ugyanez a helyzet. Tehát a kenyérgabonajegy 20 kg-os szelvényére 30 kg, a 15 kg-os szelvényére 22 kg, a 10 kg-os szelvényre pedig 15 kg árpát vagy zabot szabad felőrölni."

Ez a szöveg azonban téves, mert — mint az a leközölt rendelet 2. §-ának (1) bekezdéséből kitűnik —

„Vámőrlésre csak annyi árpát és zabot szabad elfogadni, amennyi kenyérgabona vámőrlésére a vámőrlési szelvény jogosít."

A malom tehát csak annyi *árpát* és annyi *zabot* őrölhet fel vámőrlésben, mint amennyiről szóló vámőrlési szelvényt a vámőröltető a vámőrlés alkalmából beszolgáltat.

A novemberi terményárak

A hatályban levő rendeletek értelmében számos mezőgazdasági termény legmagasabb termelői átvételi ára november 1-től kezdve emelkedik.

A termésrendeletben megállapított eredeti és rendeletszerűen emelkedő novemberi árak az ország valamennyi feladóállomásán a következők:

	1942 szept.	1942 nov.
Csöves kukorica	13.40	15.—
Szemes kukorica	18.60	20.—
Mindenfajta köles	32.—	32.40
Hántolatlan hajdina	36.—	36.40
Viktória borsó	53.—	53.20
Express borsó	54.—	54.20
Tavaszi és őszi takarmányborsó	60.—	60.20
Napraforgómag	50.—	51.50

A csöves kukorica az októberi árral szemben q-ként 1.— pengővel, a szemes kukorica 80 fillérrel emelkedett november 1-én. Viszont ugyanezen naptól kezdve csökken az átadásra kerülő kukorica víztartalma is, mert november hónapban úgy a csöves, mint a szemes kukorica megengedett legmagasabb víztartalma — az októberi 26%-kal szemben — csupán 24%. Ha az átadásra kerülő kukorica víztartalma magasabb a november hóra megállapított százaléknál, úgy minden százalék többlet-víztartalom után levonásnak van helye.

A Hombár albizományosok nem minősíthetők nagykereskedőknek

Egy esetben vita merült fel arravonatkozólag, vajjon a gabona felvásárló kereskedő (albizományos) működéséhez nagy- vagy kiskereskedői iparigazolvány váltása szükséges-e? A vitát a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter következő indokolású határozatával döntötte el:

A gabona felvásárló kereskedő tevékenysége abból áll, hogy egy-egy meghatározott kereskedői körzetben a Hombár nevében és részére a gabonát összevásárolja és a vele szerződéses viszonyban álló Hombár főbizományoshoz továbbítja, aki azután a többi albizományosa által begyűjtött gabonamennyiséggel együtt egy tételben bocsátja a Hombár rendelkezésére.

Igaz tehát, hogy a gabona bevásárló kereskedők nem közvetlenül a fogyasztók -részére adják el az árut, vagyis ebből a szempontból tevékenységük eltér a kiskereskedők tevékenységétől. Mégis a fentiekből kitűnően a gabona felvásárlók jelzett tevékenysége olyan különleges, hogy azt nagykereskedői tevékenységnek minősíteni nem lehet. *Így a szóban forgó tevékenység gyakorlásához nem nagykereskedői, hanem kiskereskedői iparigazolvány szükséges.* (111.319/1942. K. K. M.)

A Hombár részére gabonát csak fényképes igazolvánnyal ellátott bizományos vásárolhat

Egy Hombár albizományos fényképes igazolvánnyal nem rendelkező alkalmazottját bízta meg azzal, hogy távollétében a Hombár részére a termelőktől gabonát vásároljon. Ezért a rendőri büntető bíró úgy az albizományost, mint az alkalmazottat kihágás címén megbírságolta. A terhelteket azonban másodfokon felmentették a kihágás vádja alól, mire az ügy a *Kihágási Tanács* elé került, amely a terhelteket bűnösnek mondotta ki a 4.500/1941. M. E. sz. rendelet 18. §-ának (1) bekezdésébe ütköző kihágásban. Ítéletét a következőkkel indokolta:

Jogszabályt sértett a másodfokú rendőri büntetőbíróság akkor, amidőn a terhelteket — az 5.430/1940. M. E. sz. rendeletre való hivatkozással — felmentette. Erre a rendeletre való hivatkozás ugyanis téves, mert ez a rendelet az 1940. évben vagy korábban termett gabona felvásárlására hivatkozik, míg az 1941. évben termett gabona felvásárlására vonatkozó rendelkezéseket az 1941 július 29-én hatályba lépett 4.500/1941. M. E. sz. rendelet tartalmazza. Ez utóbbi rendelet pedig az 5.430/1940. M. E. számú rendeletnek a gabona vásárlására vonatkozó részét hatályon kívül helyezte és 18. §-ában kétséget kizáró módon kimondja, hogy a Hombár részére gabonát csak fényképes igazolvánnyal ellátott bizományos vásárolhat.

A terhelt Holbár albizományos -pedig távolléte alatt nem személyesen eszközölte a gabonavásárlást, hanem azt fényképes igazolvánnyal nem rendelkező alkalmazottja által végeztette, aki fényképes igazolvánnyal nem bírt s így gabonavásárlásra egyáltalában nem volt jogosult. (8.418/1942. Kih. sz.)

SZÍVÓGÁZMOTOROK
FA-, FASZÉN- ÉS BARNASZÉN-TÜZELÉSRE
DIESELMOTOROK ÁTALAKÍTÁSA
MOTOR- ÉS GÉPGYÁR
ZOLNAY, MARTOS ÉS HERZ
BUDAPEST, XIV., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚTJA 87. SZ.

PAPIRZSÁKOT
többrétűt, natronpapírból, minden méretben és célra készít
SZENTIRMAY G. papírüzeme
Kérjen mintázott ajánlatot.
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-U. 19. TELEFON: 121-803

Tűzoltó készülékre van szüksége?
Forduljon hozzánk!
TOTAL
rendszerű, ötféle anyaggal oltó tűzoltókészülékeink ismertetésével és árajánlattal készséggel szolgálunk:
LIGETI ÉS BIRÓ
BUDAPEST, V., ÁRPÁD-UTCA 10. TELEFON: 127-799

„NOVOREX" bőrszíj
a tökéletes hajtószíj
nagy szakító szilárdságú, majdnem nyúlásmentes, hajlékony, víz- és hőálló, olcsó, minden meghajtáshoz alkalmas.
Egyéb gépszíjak. — Varró- és kötőszíjak.
„KRAUSZÖL" folyékony szíjkenőcs, csúszás ellen.
KRAUSZ JÓZSEF FIA, BŐR- ÉS GÉPSZÍJGYÁR
MARCALI, (Somogy megye). — Alapítva 1850

EMERGÉ a tökéletes gumiáruk védjegye
MAGYAR RUGGYANTAÁRUGYÁR R. T.
FÉLSZÁZADOS GYÁRTÁSI TAPASZTALAT

BUPA PAPIR-ZSÁKOK
BUDAPEST VI. SZONDY-U 15.
közvetlenül a készítőtől nátronpapírból, havonta egyszer 500 drb engedély nélkül is, ezenfelül engedélyezve szállítható:
50 kg liszthez: 3 rétű darabja 48 fillér; 4 rétű darabja 55 fillér
50 kg korpához: 3 rétű darabja 57 fillér; 4 rétű darabja 65 fillér
az összes mal felárakkal együtt
BUDAI PAPIRÜZEM
BUDAPEST, VI., SZONDY-UTCA 15. SZÁM
Telefonszámok: 121-402 és 117-292
Kérjen nyilatkozat-űrlapot!

KARTAL TESTVÉREK MŰSZAKI KERESKEDŐK BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 27.
Tel.: 118-053, 122-436. Sürg.: Kartalok Bpest
Ha jót akar, DUFOUR selymet vegyen!

A hengerszék fogaskerekeiről

Írta: **DEÁK ILLÉS** üzemvezető főmolnár, Dunaszerdahely.

Ha jól emlékszem, még erről sem hallottunk valami sokat. De hiszen különösen éppen ma érdemes erről egyet-mást elmondani. Előfordulnak ugyanis esetek, amelyek éppen olyan fontosak a hengerszéknél, mint akár maga a hengerpár, úgy az őrlés, mint az erőfogyasztás szempontjából, bár egyes, ú. n. szakemberek nem nagy fontosságot tulajdonítanak nekik.

Így igen nagy baj az, hogy a hengert elküldik rovátkolni, de gyakran a fogaskerekekre semmi gondot sem fordítanak. Ezt tapasztalatból tudom, mert már találkoztam ilyen esetekkel. Pedig ha egy hengerpárt rovátkolni küldünk, akkor fogaskerekeit el kell küldeni lecsiszolni, talpalni. Ha már harmadszor rovátkolják a hengert, akkor nemcsak letalpalni kell kell a fogaskereket, hanem a fogakat mélyíteni is kell. Mert ha csak mindig talpaljuk, akkor végül a fogak megrövidülnek és vastagok lesznek; a fogak közötti távolság olyan kicsi lesz, hogy a fogak egymásba szorulnak. Ilyenkor azután ugyancsak nehezen járnak és dörömbölnek.

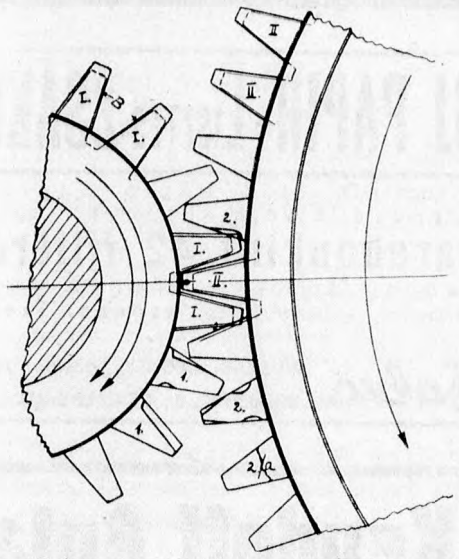

Az „A" ábra szemlélteti egy hengerpárnak a fogaskerék részrajzát, amely tőre jár. Hogy mit jelent az, ha a fogaskerék tőre jár, azt szakembernek nem kell külön magyarázni. Először is a henger nem őröl egyenletesen, tehát rossz hatásfokkal dolgozik. Másodszor ugyanakkor nagyobb erőt vesz fel a rossz munkája mellett. Harmadszor idő előtt tönkre teszi a csapágyakat és ő maga is tönkremegy. Ugyanis a fogak különös formákba kopnak, mint azt a rajzon az 1. és 2. fogaknál látni is lehet, míg végül is kitörnek, mint azt a 2/a fog mutatja. A rajzon a két nyíl jelzi a gyorsanforgó hengert; az egy nyíl a lassanforgót. Az ábrán látható tehát, hogy a fogaskeréknek a rovátkolás alkalmából elmaradt utánmunkálása a fogaskereket milyen erős munkára készteti. Vagyis, hogy úgy mondjam: harcot vívnak egymással. Az egyik a másik oldalába dolgozza be magát, a másik tetejét koptatja el egyiknek a foga és így tovább. Aszerint, hogy a hengert hogyan állítják be. A fogaknak ezt az állandó harcát azután az őrlőhengerpár és a csapágyak sínylik meg, mert mindkettő rosszul kopik. A henger azért, mert nem lehet vele egyenletesen őrölni, a csapágy meg azért, mert a henger csapja nem fekszik jól fel. Ha azonban a fogaskerekek utána vannak dolgoztatva, akkor ez nem fordul elő. Ami pedig azért is fontos, mert a henger a rovátkolás által vékonyodik, vagyis az átmérője kisebb lesz és utoljára a két henger nem ér össze. Nem ér össze azért, mert a fogaskerekek nem engedik összeérni. Hasonló esett a simahengereknél is előfordulhat, ha a hengerpár többször van lecsiszolva.

A fogaskerekek fogainak mélyítése úgy történik, hogy a fogakat leköszörülik és a fogak tövénél legyalulják. Vagyis mélyítik, mint az az I. és II. fogakon is látható, a vékony szaggatott vonalak ábrázolása szerint. A rajz szerint $2^1/_2$ mm-rel van leköszörülve a fogak teteje és ugyanennyivel mélyítve. Igaz, hogy a fogak közötti távolság — „B" — nagyobb lesz, ennek következtében az osztás is más lesz. De viszont a hengerpár nyugodtan dolgozik. A fogaskerék nem dörömböl, felesleges nem használ el hajtóerőt.

Erre a válasz az is lehet, hogy „nem kell ennyi munkát csinálni; veszünk új fogaskerekeket, egy-egy foggal kevesebbel bírót". Hát ezt is meg lehet ugyanitenni, de ez mégis csak kötlségesebb, ezt utoljára hagyjuk. Azután meg csak kísérelje meg valaki manapság, hogy gyorsan vegyen egy pár olyan fogaskereket, amelyik egy-egy foggal kevesebb! Különösen akkor, ha pl. összetörik a fogaskerék. Éppen azért kell gondolni ilyen esetekre és a gépet mindig rendben kell tartani. Ebből a malom tulajdonosának, a malomvállalatnak csak haszna lehet. Orülhet is az a malomtulajdonos, akinek a főmolnárja az ilyen esetekre már korábbn gondolt és az ilyen feladatokat szívén viseli. Nem kell neki hallgatnia, hogy a fogaskerekek néhanéha nagyokat csattannak és nem kell félnie, hogy: Jaj! Most törik össze! És vajjon mi lesz akkor?! Újat nem lehet kapni. Legalább is rövid időn belül.

Újból hangsúlyozom, hogy a fogaskerék a hengernek az irányítója az őrlésnél. Így arra éppen olyan gondot kell fordítani, mint magára a hengerpárra. A kenésénél pedig mint a henger csapágyára.

Még hozzá a fogaskerék utánmunkálása nem is kerül olyan sokba. Legfeljebb 16—20 pengőbe. Ez pedig a rezsibe véve búsásan megtérül, ha figyelembe veszszük a henger munkáját és erőfogyasztását. Mert ha a henger jól és könnyen őröli ki a százalékot, akkor bizonyára rendben is van és nem fogyaszt annyi hajtóerőt sem, mint ellenkező esetben.

D-ábra

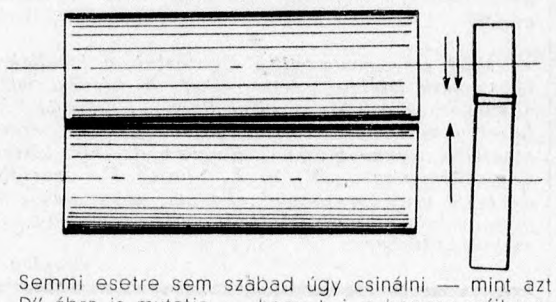

Semmi esetre sem szabad úgy csinálni — mint azt a „D" ábra is mutatja —, hogy t. i. a henger szíjkerekek felőli vége őröl, a másik meg nem. Mert a henger is kúpra kopik és ilyenkor ezt is rövid időn belül utána kell munkáltatni. Azt kérdezem a molnártól: Miért nem őröl a henger másik végével is? Azt feleli: Mert a fogaskerék nem engedi. Igaz, hogy már messziről is jól hallottam, hogy valamelyik henger milyen dörömbölést visz véghez! Azt mondja, legalább az egyik fele őröljön a hengernek, ha már a másik végét nem lehet összefogatni!

Mondtam neki, hogy mit csináljon a fogaskerékkel. Erre a malomtulajdonos azt felelte, hogy ettől eltekintve, különben minden jól megy. Hát ha jól megy, akkor csak menjen, válaszoltam. Viszont a gépész azt mondta rá, hogy amikor ezt a hengert befogják, a motor mindjárt észreveszi.

Hát erre bizony el lehet mondani, hogy szegény fogaskerék, szegény hajtógép! De még jobban: szegény malomtulajdonos! Mert végeredményben az fizet rá. Azért lássunk előre és számoljunk egy kicsit. Mert ma minden malomnál minden fillért számolni kell!

MEGJELENT A MAGYAR MOLNÁR KÖNYVTÁR IV. KÖTETE

AZ ÚJ FORGALMIADÓ RENDELET MALOMIPARI VONATKOZÁSAI

MEGRENDELHETŐ KIZÁRÓLAG **MAGYAR MOLNÁROK LAPJA** KIADÓHIVATALÁNÁL

ÁRA: 5.— PENGŐ

Kálmán — MEDICAGO mindent őröl!

KÁLMÁN JÓZSEF

műszaki és gépkereskedő, Budapest, V., Kálmán-u.
Telefonszám: 114-006 és 117-189
Összes malomszükségleti cikkek megbízható beszerzési forrása

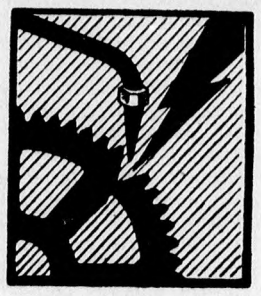

Speciális **kazánrepedés- és maródás-hegesztések**

Malomipari gépek, traktor- és autóhengerek, hengerfejek, főtengelyek stb. **hegesztése**

CSILLAGH és WOLF „Elektrohegesztő-Ipar"
BUDAPEST, XIII., HUBA-UTCA 5/A. TELEFON: 490-317

GÖRDÜLŐCSAPÁGYAK VEZÉRKÉPVISELETE

PIRKNER ÉS ZETTNER

BUDAPEST
IV., MÁRIA VALÉRIA-U. 1.

TELEFON: 186-894.

SÜRGÖNYCIM: PIRZETT BUDAPEST.

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS" vagy „AERO" minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

Csak röviden és halkan...

Magam állítottam és ezt az állításomat fenntartom, hogy a csökönyösség — butaság. Bevallom, hogy gyogyíthatatlanul csökönyös vagyok, ha arról van szó, hogy a víz — kivéve, ha a malmot hajtja — bármely vonatkozásban hasznára lehet a molnárnak az őrlési eljárás tekintetében. Mert én tagadom. Azok a derék áttörő, alkotó molnárok, akiket világhódítóknak is mondhatnánk, mert lisztjeikkel meghódították a világot, nem voltak agyatágyult emberek, amikor a száraz őrlésre esküdtek. Előttem, saját szememszögében zajlott le ennek a félévszázadnak jórésze. Magam is munkása voltam a „nagy időknek", úgyis mint molnár, úgyis mint technikus. Saját tapasztalataimból, az idevonatkozó szakirodalomból szedtem fel ismereteimet, tehát rekonstruálni tudom a fejlődés menetét.

Nagyot téved, aki azt hiszi, hogy a molnárnak hiányzott a „hengerszék" — addig, amíg nem volt. Kitűnő „kajzerméhleket" állítottak ki a pápai molnárok — kemenesaljai búzákból — a bécsi udvar és kitűnő ostya-lisztet a római Vatikán részére, már a hengerszékeket megelőző időkben. A hengerszékeket nem a parancsoló szükség, a célszerűség, hanem az üzletes élelmesség hozta. Pont.

*Nagyszerűen bevált a **nagyszerű acélos** magyar búzához, de nem olyan **nagyszerűen** a német és francia-angol búzákhoz. **A szárazabb jellegű magyar éghajlat alatt, mikor a magyarság áttért az állattenyésztésről az okszerűbb mezőgazdálkodásra, a** beláthatatlan legelők eke alá kerültek. **A pihent,** évszázadokon át legelőnek **használt, az állatok által** közvetlen trágyázott földek, ezek **adták a kitűnő** magyar búzát. Ebből őrlődött **aztán a verhetetlenül** kitűnő magyar liszt. Szinte **világbotrányszámba** mehetett az a tény, hogy a **magyar liszt legyűrhetetlen** a világpiacokon. A szélesskálájú magyar „műőrlést" a 11—12% nedvességtartalmú acélos magyar búza önmagában adta. Ezt nem adhatta a 14—16—20% nedvességű német, francia, angol búza. Az őrlés menetét, annak technikáját elleshették tőlünk külföldi barátaink, puha búzájuk azonban nem volt alkalmas anyag a szélesskálájú őrléshez. Évtizedekig folyt a „titok" kifürkészése. Rájöttek aztán riválisaink arra, hogy a „titok" tulajdonképpen a búzában van. Valami olyan világpropaganda-féle indult a magyar liszt letörése érdekében. Dr. Kossutány, később Hankóczinak életüket, felkészültségüket kellett feltenni ennek a célzatos propagandának ellensúlyozására. Tessék csak elolvasni írásaikat, mind megannyi a magyar föld nagy kincsének, a magyar búza védelmének érdekében íródott.*

*

A búza, később a liszt „nemesítése", mind megannyi kísérletezés és kitalálás, a magyar búza és liszt jóságának, versenyének elhárítása céljából váltódott ki. Ez az igazság. Mert hogy egyenes termelés útján nem tudtak megközelíteni, vegyi bűvárkodással próbálkoztak. Meg kell adni, hogy saját szempontjukból igazuk volt. Az ő puha búzájukkal a mi őrlési eljárásunkat követve — nem boldogultak. Az ő búzájuk nem birta el a 8 töretet. Kevesebb szemcsés darát, több apródarát és dercét nyertek, több töretlisztet. Kevesebb színdarát, kevesebb kivonatot. Célszerűnek mutatkozott a búza „edzése", „acélozása", ellenállóbbá tétele. A hevítés, utána a hirtelen lehűtés rendszerint bizonyos anyagoknál fokozza a keménységet. Hátha? Nos, a kísérletek igazolták a tételt, így alakult ki a kondicionálás, mint rendszer. Víz, Hő, Idő — volt a jelszó. Addig-addig hangoztatták, amíg mi is felfigyeltünk rá. Szerintük, az ő viszonyaikhoz, vagyis búzájukhoz, bevált. A nedvesített, hevített, majd hirtelen lehűtött búza acélosodott, több szín darát adott, ami jobban tisztítható lett, több kivonatot nyertek. Most már csak tudományos rabulisztika kellett, amivel az egészet alátámaszthatták. Az is meg lett. Jó kiadós, mégis testhez szabva. Mindenki felveheti, akinek úgy tetszik. Fizély Lenke vegyészmérnöknő — a Magyar Molnárok Lapjában megjelent érdekes cikkében — ugyan megírta, hogy még nincs készen a kabát, de azért vigan árulják. Kapható. Tessék!

*

Könnyen megérthető az egész, ha meggondoljuk, hogy riválisaink magot tudtak cserélni, de éghajlatot és humuszt, azt nem. Hogy a búza „nemesítésén" kezdték és a búza kondicionáláshoz lyukadtak ki, ez aztán külön reájuk, az ő szívós kitartásukra vall. Ez magában nem lehet lekicsinylés tárgya. Mert meg kell mondani, hogy a búzanemesítés körül is könyvelhetnek el bámulatosan szép eredményeket, különösen a hozamra tekintettel. Ezen a téren — mi magyarok — különösen az első lépéseket tekintve, nem igen dicsekedhetünk. Sőt. Gondoljunk csak az 1920-as évek pocsék búzáira, amikor az ősi magyar búzafajták elmerültek, csak egyes elszigetelt „maradi" vidékeken maradtak „irmagnak", amikor már egyesek az éghajlat eltolódásával mentegették saját „ludasságukat". Nincs még itt az a bizonyos „történelmi távlat", amelyből rámutathatnánk a búzanemesítés első lépései közt ejtett „ballépésekre". Megjön majd ennek is az ideje.

*

Magassy Károly, az „Első Magyar Gazdasági Gépgyár" akkori igazgató-főmérnöke — úgy is mint tőrőlvágott molnár, mert atyja is egyike volt a régi híres érdemes és értelmes főmolnároknak — egy céh-beli előadásában — nagyon helyesen és meggyőzően — rámutatott arra, hogy a magyar búzának nincs szüksége a mesterséges acélozásra. Nem is gyártott a gyára kondicionéreket, bár ez annak idején jó üzletlehetőségekkel kecsegtetett. Azonban gyártott mosógépeket, amelyek egyben szárítottak is, centrifuga által kicsapva a fölös vizet, úgyanynyira, hogy alig marad egy és fél—két százaléknál több nedvesség a hozzáadott vízből, de ez is pihentetés útján beszárítható. Nekem nagyon jól esett ezt olvasnom. Szinte elégtételül fogadtam — hallgatólagosan — a magam részéről. Különben pedig, mindig csodálattal tudom tisztelni azokat, akik meggyőződésükkel ellenkező üzletekbe nem ártják magukat.

*

Most már, amennyiben tisztáztuk a kondicionálás valódi értelmét, felmerülhet a kérdés, vajjon hasznos-e az áztatás — mint ilyen —, különös tekintettel a mai kiőrlési viszonyokra? Erre a kérdésre megfelelt ugyan Szabó Endre dr. kir. kísérletügyi fővegyész a „M. M. L." május 23-i számában, én majd csak hozzászólok. Tudom, hogy nem szorul arra, mégis előre kijelentem, hogy pártolóan, más megvilágításban.

Öreglegény.

Erdélyben és Kárpátalján a piros gabonajegyesek engedélyt kaptak kukorica beszerzésére kenyérgabona ellenében

Az engedéllyel november 30-ig lehet élni.

A közellátásügyi miniszter *Bihar, Kolozs, Szilágy, Szatmár, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód és Máramaros* megyék közellátási kormánybiztosaihoz, a *Székelyföld* kormánybiztosához, valamint *Kárpátalja* kormányzói biztosához intézett leirata útján engedélyezte, hogy a pirosszínű kenyérgabonajeggyel ellátottak — kenyérgabona fejadagjuk keretén belül — a *Hombár-bizományosoktól* kukoricát vásárolhassanak, a részükre visszahagyott kenyérgabonajegy egy részének beszolgáltatása ellenében. A *Hombár-bizományosok* minden 10 kg kenyérgabona beszolgáltatása ellenében 15 kg szemeskukoricát kötelesek a hatóságilag megállapított áron kiszolgáltatni mindaddig, amíg készletükből futja. A kukorica ellenében beszolgáltatott kenyérgabonát a bizományos szintén a hatóságilag megállapított áron köteles átvenni. Ha a bizományos szemeskukorica helyett csöveset szolgáltat ki, akkor 100 kg szemestengeri fejében 140 kg jár a félnek. A cserélési arány tehát 100 : 140.

Miután kukoricacserére csak a fejadagra visszahagyott kenyérgabona használható fel, ennélfogva csak az a termelő cserélhet, aki a cséplési ellenőr által a gabonalapján előírt beszolgáltatási kötelezettségének már eleget tett és ezt a Hombár-bizományosnak a gabonalapjával igazolja.

Ha pedig a termelő a beszolgáltatásra előírt kukoricatermést, illetőleg annak egy részét kívánja visszatartani, ezt megteheti, ha az előbbiek szerint kenyérgabonát szolgáltat be a kukorica helyett. Így 15 kg szemeskukorica helyett a termelő 10 kg búzát, rozsot vagy kétszerest is beszolgáltathat a *Hombár-bizományoshoz* a fejadagjára visszahagyott gabonamennyiségből.

A rendelet november 30-ig érvényes, tehát kenyérgabonát kukoricára csak eddig a napig bezárólag szabad a Hombár-bizományosnak becserélni. — (570.000/1942. V. K. M. szám.)

Hirdessen a szaklapban!

LÁSZLÓ MEDICAGO KALAPÁCSOS DARÁLÓ ACÉL TIPUS, MINDEN LÓERŐHÖZ
SZAB. REKORD DERCEŐRLŐ és KORPAKIŐRLŐGÉP
malomszükségleti cikkek előnyös árakon!
KÉRJE ÁRJEGYZÉKÜNKET
LÁSZLÓ ÉS FIA GÉPKERESKEDŐK
BUDAPEST V. ALKOTMÁNY U. 25
TELEF: 19-84-33 19-77-82

UJ PAPIR-LISZTES-ZSÁKOT
háromrétű valódi nátronpapírból talppal ellátva, 50 kilogramm befogadásához
darabonkint 42 fillérért
500 darabig — engedély nélkül — azon felüli mennyiség — engedélyre, azonnal szállít:
Salva MŰSZAKI CÉGNÉL, Telefon: 298-559 BUDAPEST, V., CSANÁDY-UTCA 5. SZ

Kendoff Antal
GÉPÉSZMÉRNÖK, MALOMIPARI SZAKÉRTŐ
Malomberendezési vállalata
BUDAPEST, XIII., LEHEL-U. 64
TELEFONSZÁM: 298-036, 131-850, 151-333
Elvállal malomberendezéseket és malomátalakításokat. Állandó nagy raktárkészletek. — Nagy malomleszerelések folyamatban, úgymint: Concordia Gőzmalom, Budapest, Transdanubia Egyesült Gőzmalmok, Nagykanizsa stb.

PAPIR-ZSÁK
garantáltan nátronpapírból!
50 kg lisztre 4 rétü kb. 46 dkg-os
50 kg korpára 3 rétü kb. 44 dkg-os
Papírzsákjainkat cégnyomással is szállítjuk.
Kérjen ajánlatot és próbazsákot!
BATES PAPIRÁRU IPARI R. T.
Budapest, V., Alkotmány-u. 4.
TELEFON: 114—663

Lithophob segít!
Régi vízkövét üzemközben leszedi, új vízkő képződését megakadályozza!
1 kilogramm alapára ..... 5 pengő
Ismertető ingyen! — Egyedárusító:
TOLNAI BÉLA ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VI., HORN EDE-U. 20. TEL.: 12-13-62

SCHINDLER-FÉLE EREDETI SVÁJCI
SZITASELYEM
GARANTIERT ECHTE SCHWEIZER SEIDENGAZE Marke SCHINDLER ZÜRICH
GARANTÁLT VÉDJEGY
A LEGJOBB!
Mindenkor friss minőségben szállítja:
Színes szálak a szélekben
KEMÉNY MANÓ műszaki üzlete, Budapest, V., Akadémia-utca 21. szám

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara javaslata a burgonya beszolgáltatási kötelezettség módosítására

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara választmánya 1942 október hó 17-én tartott ülésén foglalkozott a burgonya forgalmának és felhasználásának szabályozásáról szóló rendeletnek a kamarai kerület agrártársadalmát érintő rendelkezéseivel, és egyhangúlag arra a megállapításra jutott, hogy különösen Zemplén vármegye közismerten nem burgonyatermő vidékeire nézve sérelmes a kat. holdanként 18 q burgonyamennyiség beszolgáltatása. Mert a burgonyatermelésre aránylag legalkalmasabb Bodrogközi-vidék kivételével Zemplén vármegye legnagyobb részén ilyen mennyiségű burgonya meg sem termett, ezért a vármegye jelentékeny területét képező többi része, beszolgáltatási kötelezettségének nem képes eleget tenni. Sérelmes ezenkívül a rendelet azért is, hogy a korlátozást, vagy mentesítést lehetővé tevő, október 15-ben megállapított határidő annyira rövid, s az kellően közhírré téve nem volt, hogy az érdekeltek arról idejében nem is értesülhettek, így most a határidő elteltével kötelezettségeiknek legjobb szándékuk ellenére sem képesek eleget tenni.

A választmány határozata alapján a Kamara előterjesztésében a földművelésügyi miniszter közbenjárását kérte a közellátási kormányzatnál annak érdekében, hogy Zemplén vármegyében — a Bodrogköz kivételével — a beszolgáltatandó burgonyamennyiség a tényleges termés arányában mérsékeltessék, s az ország területén különböző okok folytán kérelmezhető beszolgáltatási korlátozások és mentesítések november 30-ig legyenek előterjeszthetők. A kiadott rendelkezés ilyen értelmű módosítása lehetővé tenné, hogy a hibájukon kívül beszolgáltatási kötelezettségüknek ezidőszerint eleget tenni nem tudó gazdaságok a rendelkezéseknek eleget tehessenek és a termelők körében az emiatt előállott nyugtalanság megszűnjék.

Az ügynök kezéhez teljesített fizetések hosszabb gyakorlat után joghatályossá válnak

Érdekes ügyben mondott ítéletet a budapesti kir. Tábla. Ugyanis a felperes gőzmalom rt. az alperes pékmesterrel több mint 12 év óta üzleti összeköttetésben állott, éspedig akként, hogy a pékmester az ügynök útján vásárolt a malomtól lisztet. Ugyancsak az ügynök útján intézte a pékmester az ügylettel kapcsolatos reklamációkat, kifizetéseket stb. Az ügynök a pékmester által teljesített fizetések egy részét elsikkasztotta, mire a malom követelését a pékmesteren per útján kívánta behajtani. Keresetében azt vitatta, hogy a pékmester az ügynöknek nem fizethetett joghatályosan, mert minden számláján a következő figyelmeztetés állott:

„Ezen számla értéke fizetendő 11.609. számú postatakarékpénztári csekkszámlánkra, vagy a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál és fiókjainál, vagy pedig budapesti központi irodánknál. Más úton teljesített fizetés a lefizető veszélyére történik.“

A bíróság — végső fokon a budapesti kir. ítélőtábla — a kérdést akként döntötte el, hogy mivel a felek az írásbeli kikötéstől huzamos időn át eltértek, az ügynök kezéhez teljesített fizetés joghatályos. Így a gőzmalmot keresetével elutasította és arra kötelezte, hogy alperes pékmester által az ügynök kezéhez teljesített fizetésekkel az alperes pékmestert elismerje.

Az indokolás kimondja, hogy maga a felperes sm tartotta be a számlákon álló kikötést, mert 12 éven át a más úton teljesített fizetéseket tudomásul vette, sőt — mint bebizonyult — tudta, hogy az alperes az ügynök útján szokott fizetni. Így a bíróság a számlára nyomtatott fizetésre vonatkozó záradékot nem tekintette másnak, mint mindenkihez intézett üzleti hirdetménynek, melynek kötelező ereje azért nincs, mert ahhoz a felperes sem tartotta magát. (Bp. Tábla P. VI. 9.069/1942. — 1942. IX. 26.)

KENDER- ÉS LEN-KIKÉSZITŐ GÉPEK
Törőgépek. — Tilológépek. — Kócrázógépek a legmodernebb kiviteiben. Bármily nagyságban.
ORENSTEIN ÉS KOPPEL magyar r.-t.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31. SZÁM

HIREK

— **Olvasóinkhoz!** Ismételten számos panasz érkezik a kiadóhivatalba a szaklap késedelmes kézbesítése miatt. A késedelemnek nem a Kiadóhivatal az oka. A lapot a Kiadóhivatal rendes időben, minden egyes előfizető részére postára adja. Azonban a csökkentett vasúti forgalom, a postai forgalom óriási megnövekedése és egyéb, a háborús állapotokkal együttjáró körülmények következményeit a Kiadóhivatalnak nem áll módjában elhárítani s így egyelőre arra kéri t. olvasóit, hogy viseljék el türelemmel, ha néha-néha a lapot késedelmesen kézbesítik, Ezen egyelőre nem lehet segíteni.

— **Változás a fínomliszt kiszolgáltatásban.** Október 31-től kezdődőleg — a m. kir. közélelmezési miniszter rendeletére — a hatósági fínomliszt- és kenyérjegy fínomliszt szelvényeire havonként és személyenként 80 dkg fínomlisztet és 80 dkg kenyérlisztet fognak kiszolgáltatni. A száraztésztafélékből kiszolgáltatható fejadag havonként és személyenként 160 dkg (111.960/1942. K. M. szám. B. K. 1942 okt. 31-i 247. szám).

— **A belföldi rizs termelői ára.** A belföldi termésű hántolatlan rizs legmagasabb termelői árát a m. kir. közellátásügyi miniszter az ország bármely feladóállomásán vasúti kocsiba, vagy uszályba rakva 100 kg-onként 100.— P-ben állapította meg. Ez az ár legfeljebb 14% víztartalmú és legfeljebb 3% idegen anyagot tartalmazó rizsre vonatkozik. Az ármegállapító rendeletben részletes intézkedések vannak a szállítási feltételekre, továbbá azokra a levonásokra vonatkozólag, amelyek nem az említett feltételeknek megfelelő áru szállítása esetén érvényesíthetők. (161.200/1942. K. M. szám. B. K. 1942. nov. 1-i 248. sz.)

— **A vasúti szállítás mellékköltségeit nem szabad a vevőkre áthárítani.** Az árak vasúti szállítása alkalmával felmerülő fekbért és kocsiálláspénzt, valamint az átmenetileg felemelt ilyen természetű kötségeket, végül a vasút által kényszerkirakás folytán felmerült kirakásdíjtöbbletet a legmagasabb árak kiszámításánál az áru beszerzésével kapcsolatos költségek közé felvenni és a szállíttató által vevőire áthárítani nem szabad. Ekként rendelkezik erre vonatkozóan a m. kir. közellátásügyi miniszter 162.800/1942. K. M. számú rendeletében. — (B. K. 1942 okt. 31. 247. sz.).

— **Az Ipari Anyaghivatal hivatalos órái.** Azok tájékoztatására, akiknek az Ipari Anyaghivatalban dolguk van — különösen a vidéki feleket érdekli tudósításunk — közöljük, hogy a Hivatal Budán, a Fő-ucca 68. számú palotájában *hétfőn és pénteken nem ad felvilágosítást feleknek.* Kedden, szerdán és csütörtökön fél 12 és fél 3, szombaton pedig fél 11 és fél 12 óra között fogadják a feleket.

— **Ipari tanfolyamok.** Az ipari tanfolyamok országos vezetőségének közlése szerint az alábbi ipari tanfolyamok engedélyeztettek: *Debrecenben:* a m. kir. állami felső iparisklán villamos gépkezelői, gőzkazánfűtő és mótorkezelői; *Kassán:* a m. kir. állami gépipari középiskolában villamos gépkezelői, stabil gőzgépkezelői, mótorkezelői; *Ujpesten:* a m. kir. állami felsőiparisklában mótorkezelői, gőzkazánfűtői és villamos gépkezelői; *Pécsett:* a m. kir. állami felsőiparisklában villamos gépkezelői és mótorkezelői; *Győrött:* a m. kir. állami gépipari középiskolában gőzkazánfűtői, stabil gőzgépkezelői, mótorkezelői és villamos gépkezelői; *Székesfehérváron:* villamos gépkezelői, kazánfűtői és stabil gőzgépkezelői; végül *Szolnokon:* a m. kir. fa- és fémipari szakiskolában mótorkezelői, stabilkazánfűtői és stabil gépkezelői tanfolyamok. Közelebbi adatok a tanfolyamok megnyilásának ideje és fizetendő díjak tekintetében nevezett intézetek igazgatóságánál tudhatók meg.

— **A vagyonváltságbúza novemberi ára.** A mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltsága fejében fizetendő búza árát a m. kir. pénzügyminiszter 1942 november havára 30.— pengőben állapította meg.

— **Cégváltozás.** Az előnyösen ismert *Martos és Herz*-féle mótor- és gépgyár kötelékébe *Martos* Frigyes cégtag veje, zolnai *Zolnay* Vilmos belépvén, a cég szövegét *„Motor- és Gépgyár Zolnay, Martos és Herz“*-re változtatták át.

— **Malomközgyűlés.** *A Gutai Gőzmalom Rt.* f. év november hó 9-én, délelőtt 10 órakor tartja rendes közgyűlését Gután.

— **Egy molnár villamos-balesete.** F. hó 1-én *Laczó* Ferenc 63 éves molnártársunkat sajnálatos baleset érte. A Béke-téren kiesett a robogó 91-es villamosból és súlyos sérülésekkel szállították a mentők kórházba.

SKF KÖZLŐMŰELEMEK beépítése
az erőszükségletet csökkenti, nagy fordulatszámok alkalmazását teszi lehetővé, a kenőanyag és a kenőmunka legnagyobb részét megtakarítja. Az önbeálló szorítóhüvelyes gördülő csapágyak gyorsan szerelhetők, rendkívül teherbírók, nem melegszenek, felügyeletet, javítást nem igényelnek, tehát üzemük
gazdaságos és üzembiztos
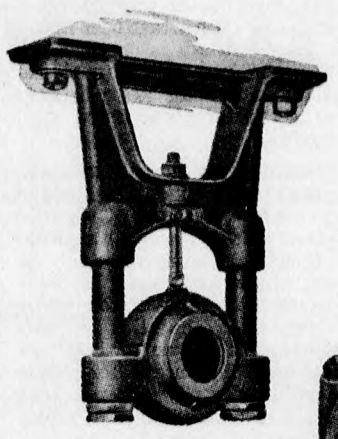
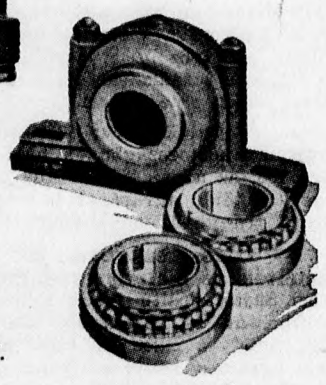
Korszerűen és gazdaságosan tervezünk és átépítünk közlőműveket és malomipari munkagépeket (hengerszék, kőjárat, sikszita, daratisztító, felvonó, stb.). Képzett szakmérnökeink és szerelőink a tervezést és kivitelezést a leggondosabban végzik el. Katalógusokat, ismertetőket az érdeklődőknek rendelkezésére bocsátunk, terveket, költségvetéseket díjtalanul készítünk.
SKF
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY R.-T.
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 55.

FELEKI
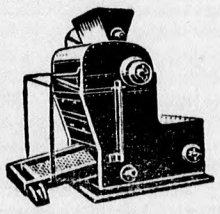
na praforgó hajalógép
kitűnően bevált
Megrendelhető:
KEMÉNY MANÓNÁL
Budapest, V., Akadémia-u. 21

·JÓL·ESIK·A·PIPA·MERT·
·OROSZLÁN·A·SZITA·

Az OROSZLÁN védjegyű szitaselymek
magyarországi vezérképviselete:
Roseth György
Budapest, V., Katona József-utca 27. szám
A Magyar Molnárok Lapja szerkesztőségének új helyiségével szemben.
Kivánatra szivesen megküldöm
uj árjegyzékemet
olcsó áraimmal

Az 500/1942. P. M. számú rendelet 43. §-a tárgyalja a
könyvvezetési kötelezettséget
Még ma küldje be könyvrendelését a
MAGYAR MOLNÁROK LAPJA
KIADÓHIVATALÁHOZ: BUDAPEST, V, KATONA JÓZSEF-U. 14

Malmának jövedelmét fokozhatja, ha kevés befektetéssel beállítja a
„REX“
legújabb és legtökéletesebb
vetőmagtisztítógépet,
minden teljesítményre.
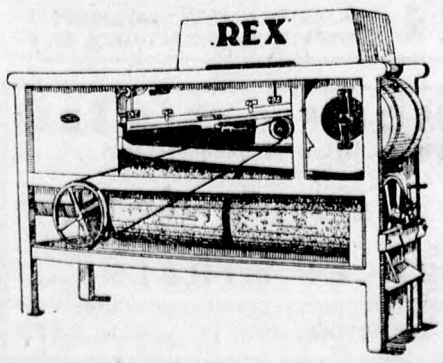

Árajánlattal készséggel szolgál:
GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG
malomépítészet, gép- és rostalemezgyár, Budapest, X., Szlávy-utca 20-30. (Gergely-u. sarok)

— **Egy lelkiismeretlen lisztesempész letartóztatása.** A komáromi rendőrség veszedelmes lisztesempészt és árdrágítót tett ártalmatlanná *Fél Lajos* csallóközaranyosi malomtulajdonos személyében. A vizsgálat folyamán Fél Lajos beismerte, hogy eddig 24 vagón lisztet őrölt meg feketén és hozott zugutakon forgalomba. Természetesen a hatóságilag megállapított áraknál jóval drágábban. Legfőbb ideje volt, hogy az ilyen lelkiismeretlen kufárt, aki a mai nehéz időkben nem átallja az ország közellátását veszélyeztetni és a magyar malomiparra szégyent hozni, letartóztatták.

— **A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a hadbavonultak hozzátartozóinak OTI-ellátása érdekében.** A Kamara véleményező bizottságának októberi ülése alkalmából *Montskó Ferenc* bizottsági tag napirend előtt szóvá tette a hadbavonult munkavállalók hátramaradottainak ellátási kérdését. Javasolta, hogy a hadbavonult munkavállalók hozzátartozói a bevonulás napjától a leszerelés napjáig OTI-ellátásban részesüljenek. Ez legyen az OTI bajtársi szolgálata. Vitéz *Gyulay Tibor* miniszteri biztos örömmel üdvözölte a javaslatot és bejelentette, hogy a Kamara a szükséges lépéseket haladéktalanul megteszi ebben a tárgyban.

— **A gabonaárak alakulása Franciaországban.** Franciaországban a háború kitörése óta a rozs ára 188, az árpáé 209, a zabé 254 százalékkal drágult meg. A többi agrárárak is tetemesen, bár nem ilyen nagy arányban emelkedtek.

— **Olaszországban és Finnországban felemelték az élelmiszeradagokat.** Mint a Nemzetközi Sajtótudósító Iroda Rómából jelenti, a miniszterközi ár- és közellátási bizottság határozata folytán, amely a *Duce* elnöklése mellett jött létre, egyebek között a kenyéradagokat is felemelték. Így november 16-tól kezdődőleg a 9—18 év közötti gyermekek, továbbá kivétel nélkül minden testimunkás fejadagját a tél tartamára 50—50 grammal felemelték. A rendes fejadag eddig Olaszországban napi 150 gramm volt, amit most a gyermekeknél 200 grammra, munkásoknál 300, nehéz testimunkásoknál 400 és a legnehezebb munkával foglalkozókét napi 500 grammra emelték fel. Emelték továbbá a burgonya, gyümölcsíz és cukoradagokat is. — *Finnországban* a közellátásügyi miniszter a kenyér- és a zsíradagokat jelentékenyen felemelte. Így ezentúl a kenyérfejadag napi 250 gramm, a zsír havi adag 500 gramm lesz. A dohányadagokat a kétszeresére emelik.

— **Gyenge kukoricatermés Argentinában.** Madridi jelentés szerint az argentinai földművelésügyi miniszter jelentése alapján az idei kukoricatermést — az előző évi 100 millióval szemben — „csak" 90 millió métermázsára becsülik.

— **Zárt szám bevezetése a bulgár malom- és növényi olajsajtolóiparban.** A bulgár kereskedelemügyi minisztérium keretében működő ipartanács a malomipart és az olajsajtolóipart túlméretezettnek nyilvánította. Valamint néhány kerületben a rizsfeldolgozóipart is. Ennek folytán az említett iparágakban eltiltották új üzemek létesítését. A tilalom addig marad hatályban, amíg ezt a rendelkezést vissza nem vonják.

— **Rendes kenyéradagok Görögországban.** Athéni jelentés szerint a Nemzetközi Vöröskereszt bizottságának elnöke a görög sajtó útján közhírré tette, hogy október 16-tól kezdődőleg az eddigi kenyéradagot 160 grammról naponként és személyenként 190 grammra emelik fel. Hasonló arányban emelték a kenyérpótadagokat is.

— **Lisztkiviteli kartell az Egyesült Államokban.** Augusztus végén nyolc nagymalom részvételével *„Flour Millers Export Association"* céggel kartellt alakítottak. A malmok közép- és délnyugatiak. A kartellt az exporttörvény (Export Trade Act) alapján alakították meg. Mint ilyen, mentes a trösztellenes törvény hatálya alól. A kartell elsősorban búzaliszt kivitelével fog foglalkozni, de más gabonakészítményeket is fevesz üzleti körébe.

— **Kenyér- és tejadagolás bevezetése Svájcban.** E két legfontosabb élelmiszer adagolását az egész országban bevezették. A tej az ország némely részében már eddig is adagolva volt. A rendes kenyéradagok naponként és személyenként 225 gr; gyermekek ötéves korig 112.5 gr; fiatalok és testi munkások 325 gr; végül nehéz testi munkások 425 gr. A kenyéradagolás egyébként Svájcban csupán elővigyázati intézkedés, amely az ország közönségét erősen érinti. A gabona beltermelés ugyanis legfeljebb csak egyharmad részét fedezi a fogyasztásnak. Amellett az idei termés csak középeredményt adott. Az ország jelenleg kizárólag tengerentúli behozatalra van utalva, ami Gibraltáron át történik. Minthogy azonban a további szállítási lehetőségek fejleményeit előre senki sem láthatja, a svájci kormány az adagolás fegyveréhez nyult, hogy a meglevő készletekkel takarékoskodni lehessen.

— **Venezuela is kenyérpótló után kutat.** A csikagói *Field-múzeum* botanikusa, *dr. Llevelyn Williams* — aki egyben *Venezuela* délamerikai állam kormányának tanácsadója — egy új hagymaszerű növényt fedezett fel, amelynek gyökere 80% tiszta keményítőt tartalmaz. Állítólag ezt a növényt a világ számos helyén lehetne termelni és egyharmad részt kétharmad rész búzaliszthez keverve, egy kiválóan jóízű és vitaminban gazdag kenyeret szolgáltatna. Minthogy Venezuela gabonaszükségletét behozatal útján kénytelen fedezni, a növényben fontos eszközt találhat lakosságának élelmezésére.

Szag okozta károk a lisztben a vasúti fuvarozás alatt

Aránylag eléggé gyakran megesik, hogy a vasúti fuvarozás tartama alatt a liszt a vasúti kocsiban valamilyen káros szagot vesz magába. Ezért azonban nem lehet mindig a vasutat okolni. Bár a vasút a szállítás céljára egyébként tiszta és jól kiszellőztetett kocsit tartozik a szállíttató rendelkezésére bocsátani, de a mostani háborús időkben nem képes arra, hogy a liszt szállíttatóját még arra is külön figyelmeztesse, hogy előzőleg miféle árut szállítottak a kocsiban s hogy esetleg a kérdéses kocsiban különleges tisztogatást és szagtalanítást végeztessen.

Azért a szállíttatóra hárul az a feladat, hogy a liszt berakása előtt meggyőződjék arról, vajjon a kocsiban az előző szállításból kifolyólag nem maradt-e vissza olyan szag, amit a liszt könnyen magába vesz és esetleg használhatatlanná, vagy legalább is jogosan kifogásolhatóvá teszi. Ez már annál is inkább a szállíttató kötelessége, mert hiszen ő a liszt tulajdonságait és szagok iránti érzékenységét jobban ismeri és jobban is kell hogy ismerje, mint a vasúti tisztviselő, vagy más alkalmazott. Azt is tudja mindenki, hogy manapság, amikor szigorú rendelkezések vannak a kocsik mentől gyorsabb kirakására és újbóli megrakására, a vasúti alkalmazottak nem sokat teketóriázhatnak a kocsik tisztogatásával és szagtalanításával.

Az ellenőrzésnek legegyszerűbb módja, ha valaki a kocsiba száll, mindkét ajtaját bezárja s néhány percig bent tartózkodik. Ez már elég arra, hogy ép szaglóérzékkel biró ember esetleges káros szagokat észrevegyen és azt jelenthesse.

Különösen a katonai szállítások után a kocsiban maradó lótrágya hagy hátra olyan szagokat, amelyek később, a trágya eltávolítása után is érezhetők és amit a liszt nagyon könnyen magábaszív. De a petróleum, benzin, acetilén, carbolineum, egyes fűszerfélék és sok más egyéb anyag hagy hátra a vasúti kocsiban olyan szagokat, amelyek a tárgyak kirakása után, nyitott kacsiajtók mellett a kocsiban éppen nem, vagy alig érezhetők, de a berakás után, ha a kocsi ajtait becsukják, úgyszólván újraéledne és a lisztbe beszivódnak.

A mai időkben kétszerte fontos, hogy ilyesmi ne forduljon elő. Nemcsak a liszt tulajdonosának érdekében, hanem a közellátás jól felfogott érdekében is, amikor minden élelmiszert meg kell becsülni és felesleges elvesztegetését a legnagyobb elővigyázattal elkerülni. A fent ismertetett módon a szagkárok keletkezése a lisztnél csaknem teljes bizonyossággal megakadályozható és az ebből keletkezett károsodás, kellemetlenség, sőt gyakran kétes kimenetelű per elkerülhető.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

KÖZLEMÉNYEI

MEGHÍVÓ.

A Főmolnárok Országos Szövetsége 1942. évi november hó 15. napján, határozatképtelenség esetén **1942. évi november hó 22. napján délelőtt 11 órakor** Budapesten, VI., gróf Zichy Jenő-u. 4. sz. alatt, az Országos Iparegyesület székházában

rendkívüli közgyűlést

tart, amelyre a tagokat ezúton meghívjuk.

Tárgysorozat.

1. Elnöki megnyitó.
2. Az 1942 október 11-i rendes közgyűlés határozatai alapján:
   a) A Szövetség felterjesztése az Iparügyi Miniszter Úrhoz a malombérletek szakemberek részére való juttatása tárgyában.
   b) Felterjesztés az Iparügyi Miniszter Úrhoz a volt megszállt területeken gyakorlatot szerzett, előrehaladott koruk és kellő nyelvtudás hiánya miatt mestervizsgát tenni képtelen molnárok daráló-engedélyhez juttatása tárgyában.
   c) Felterjesztés az Iparügyi Miniszter Úrhoz a kontárkérdés gyökeres megoldása tárgyában.
   d) Felterjesztés az Iparügyi Miniszter Úrhoz a munkabérrendeletek megtartásának különösen a visszacsatolt területeken való fokozottabb ellenőrzése tárgyában.
3. A szövetségi alapszabályok többrendbeli módosítása, különös tekintettel a malombérlők szövetségi tagságára, valamint az 1942 október 11-i közgyűlés határozmányaira. (Tárgyalásra kerül az alapszabályok 1., 2., 3., 6., 8., 10., 11., 13., 15. és 16. §§-ainak módosítása iránt előterjesztett javaslat.)
4. Tisztújítás.
5. Esetleges indítványok.

*

Az alapszabályok 8. §-a szerint a rendes tagok csak akkor gyakorolhatják szavazati jogukat, ha egyévi tagdíjnál nagyobb hátralékban nincsenek.

Az alapszabályok 11. §-a szerint a szavazás rendes tagnak adott meghatalmazás útján is gyakorolható, a meghatalmazott azonban ötnél több szavazatot így sem adhat le.

Az alapszabályok 12. §-ának i) pontja szerint a közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, amelyeket legalább 8 nappal a közgyűlés előtt juttatnak az elnökséghez.

Budapest, 1942. évi október hó 22. napján.

dr. Görgey s. k. orsz. elnök — **Vörös** s. k. ü. v. elnök.

MEGHÍVÓ.

A Főmolnárok Országos Szövetsége 1942. évi november hó 15-én d. e. fél 11 órakor Budapesten, VI., gróf Zichy Jenő-utca 4. szám alatt, az Országos Iparegyesület székházában *választmányi ülést* tart, amelyre a választmánynak hivatalból és választott tagjait ezúton meghivom.

Tárgy: Folyó ügyek. Rendkívüli közgyűlés előkészítése. Jelölések a tisztújításra.

Budapest, 1924. évi október hó 22. napján.

Vörös Gyula s. k.
ügyvezető elnök.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
DR. KARÁCSON JENŐ

Merkantil-nyomda (Felelős vezető: Horváth Ferenc), Budapest, VIII., Vajda Hunyad-utca 43. szám

NÁTRON
PAPIRZSÁK
minden méretben, 1—2—3—4—5 és többrétű
minden őrleményhez, hüvelyeshez.
Közvetlenül szállítja a
PAPIR- ÉS PAPIRZSÁKÜZEM
BUDAPEST, III., ÁRPÁD FEJEDELEM-ÚTJA 47
TELEFON: 152-308
Különleges árajánlatunk:
50 kg.-os
3-rétü liszteszsák 44 fillér
minden felárral együtt.
500 darabig igénylés nélkül
raktárról szállítható!

MAGYAR LAJOS
GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BŐRÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Katona József-utca 9-11
Telefon: 113-703 és 120-262
GYÁRT:
bőr-hajtószíjakat, műszaki bőrárukat, textiltechnikai bőrárukat legjobb minőségben, elsőrendű kivitelben. — Szakszerű tanácsadás minden szíjtechnikai kérdésben.
Triumphflex-gépszíj
a modern gépi üzem
legjobb hajtószíja

Sárospataki kovamalomkő
nyolc évtizede fogalommá vált a magyar molnárság körében.
Ilyet vegyen és várakozásában nem fog csalatkozni
Kapható minden méretben bármilyen őrlési és darálási célokra.
Árajánlatot küld:
SÁROSPATAKI KOVAMALOMKŐGYÁR EGYLET
SÁROSPATAK (ZEMPLÉN MEGYE)
vagy a vezérképviselet:
HOFER MŰSZAKI OLAJ ÉS VILLAMOSSÁGI KFT.
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 88. SZ.

MALMOK FIGYELMÉBE!
85 kg-os lisztes- és gabonászsákot
legolcsóbban kölcsönöz, elad.
50 kg-os négyrétű nátron papírzsák, új 55 fillér.
Öskeresztény cégl
SZELEI MIHÁLY
új és használt zsák-, ponyva- és zsinegárukereskedés
BUDAPEST, IX, SZVETENAY-UTCA 13. TELEFON: 330-772